

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2015/801**z 20. mája 2015**

týkajúce sa referenčného dokumentu o najlepších postupoch environmentálneho manažérstva, sektorových ukazovateľoch výsledkov v oblasti environmentálneho správania a referenčných kritériách excelentnosti v maloobchodnom sektore v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)

[oznámené pod číslom C(2015) 3234]

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 z 25. novembra 2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS), ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 761/2001 a rozhodnutia Komisie 2001/681/ES a 2006/193/ES⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 46 ods. 1,

keďže:

- (1) Z nariadenia (ES) č. 1221/2009 vyplýva Komisii povinnosť vypracovať sektorové referenčné dokumenty, pričom o nich bude konzultovať s členskými štátmi a inými zainteresovanými stranami. Tieto sektorové referenčné dokumenty musia obsahovať najlepšie postupy environmentálneho manažérstva, ukazovatele environmentálneho správania pre konkrétne sektory a prípadne referenčné kritériá excelentnosti a systémy hodnotenia, ktorými sa určujú úrovne environmentálneho správania.
- (2) V oznámení Komisie Vypracovanie pracovného plánu, ktorým sa vymedzí orientačný zoznam sektorov z hľadiska prijímania sektorových a medzisektorových referenčných dokumentov v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 z 25. novembra 2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)⁽²⁾ sa stanovuje pracovný plán a orientačný zoznam prioritných sektorov z hľadiska prijímania sektorových a medzisektorových referenčných dokumentov vrátane veľkoobchodného a maloobchodného sektora.
- (3) Sektorové referenčné dokumenty pre konkrétne sektory, vrátane najlepších postupov environmentálneho manažérstva, ukazovateľov environmentálneho správania, prípadne referenčných kritérií excelentnosti a systémov hodnotenia, ktorými sa určujú úrovne environmentálneho správania, sú potrebné, aby pomáhali organizáciám lepšie sa zameriavať na najdôležitejšie environmentálne aspekty v danom sektore.
- (4) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného podľa článku 49 nariadenia (ES) č. 1221/2009,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Sektorový referenčný dokument o najlepších postupoch environmentálneho manažérstva, ukazovateľoch environmentálneho správania jednotlivých sektorov a referenčných kritériách excelentnosti v maloobchodnom sektore je uvedený v prílohe.

Článok 2

Povinnosťou organizácií v maloobchodnom sektore registrovaných v EMAS je preukázať v environmentálnom vyhlásení, akým spôsobom použili najlepšie postupy environmentálneho manažérstva a referenčné kritériá excelentnosti zo sektorového referenčného dokumentu na určenie opatrení a činností, prípadne na stanovenie priorit s cieľom zlepšiť svoju environmentálnu výkonnosť.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 342, 22.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 358, 8.12.2011, s. 2.

Článok 3

Splnenie referenčných kritérií excelentnosti určených v sektorovom referenčnom dokumente nie je pre organizácie registrované v EMAS povinné, keďže vzhľadom na dobrovoľný charakter EMAS je posúdenie uskutočniteľnosti referenčných kritérií excelentnosti z hľadiska nákladov a výhod vecou samotných organizácií.

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli 20. mája 2015

Za Komisiu
Karmenu VELLA
člen Komisie

PRÍLOHA

1. ÚVOD

Tento dokument predstavuje prvý sektorový referenčný dokument v súlade s článkom 46 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS). S cieľom uľahčiť pochopenie tohto sektorového referenčného dokumentu sa v úvode vymedzí jeho právny základ a použitie.

Základom sektorového referenčného dokumentu je podrobná vedecká a politická správa⁽¹⁾, ktorú vypracoval Inštitút pre technologický výskum budúcnosti (IPTS), jeden zo siedmich inštitútov Spoločného výskumného centra (JRC) Európskej komisie.

Príslušný právny základ

Schéma Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) umožňujúca dobrovoľnú účasť organizácií vznikla v roku 1993 na základe nariadenia Rady (EHS) č. 1836/93⁽²⁾. Následne sa v rámci EMAS uskutočnili dve zásadné revízie:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001⁽³⁾,
- Nariadenie (ES) č. 1221/2009.

Dôležitým novým prvkom poslednej revízie, ktorá nadobudla účinnosť 11. januára 2010, je vytváranie sektorových referenčných dokumentov, ktoré boli zavedené v súlade s článkom 46 nariadenia (ES) č. 1221/2009 a odrážajú najlepšie postupy environmentálneho manažérstva v jednotlivých sektoroch. Zahŕňajú najlepšie postupy environmentálneho manažérstva, ukazovatele environmentálneho správania jednotlivých sektorov a, kde je to vhodné, referenčné kritériá excelentnosti a systémy hodnotenia, ktorými sa určujú úrovne environmentálneho správania.

Ako pochopiť a používať tento dokument

Schéma pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) je systém umožňujúci dobrovoľnú účasť organizácií, ktoré sú odhodlané sústavne zlepšovať environmentálne správanie. V tomto rámci sa v tomto sektorovom referenčnom dokumente stanovujú usmernenia špecifické pre maloobchodný sektor a zdôrazňuje sa niekoľko možností zlepšenia a najlepšie postupy. Cieľom sektorového referenčného dokumentu je pomôcť organizáciám odhodlaným zlepšiť svoje environmentálne správanie a podporovať ich, a to prostredníctvom nápadov a inšpirácie, ako aj praktického a technického poradenstva.

Sektorový referenčný dokument sa v prvom rade zameriava na organizácie, ktoré už sú zaregistrované v systéme EMAS, v druhom rade na organizácie, ktoré zvažujú registráciu v EMAS v budúcnosti a v treťom rade aj na tie, ktoré zaviedli iný systém environmentálneho manažérstva alebo tie, ktoré nemajú zavedený formálny systém environmentálneho manažérstva a chceli by sa dozvedieť viac o najlepších postupoch environmentálneho manažérstva s cieľom zlepšiť svoje environmentálne správanie. Cieľom tohto dokumentu je preto podporiť všetky organizácie a subjekty v maloobchodnom sektore, aby sa zameriavali na dôležité priame aj nepriame environmentálne aspekty a aby získavali informácie týkajúce sa najlepších postupov, ako aj vhodných ukazovateľov environmentálneho správania jednotlivých sektorov s cieľom merať svoje environmentálne správanie a referenčných kritérií excelentnosti.

V súlade s nariadením (ES) č. 1221/2009 sa od organizácií zaregistrovaných v systéme EMAS vyžaduje, aby pripravili environmentálne vyhlásenie [článok 4 ods. 1 písm. d)]. Pri posudzovaní environmentálneho správania sa zohľadní príslušný sektorový referenčný dokument. Rozhodnutie Komisie 2013/131/EÚ⁽⁴⁾, ktorým sa

(1) Vedecká a politická správa je verejne dostupná na webovej lokalite JRC/IPTS na tejto adrese: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/RetailTradeSector.pdf>. Závety týkajúce sa najlepších postupov environmentálneho manažérstva a ich uplatniteľnosti, ako aj určených špecifických ukazovateľov environmentálneho správania a referenčných kritérií excelentnosti obsiahnutých v tomto sektorovom referenčnom dokumente sú založené na zisteniach zdokumentovaných vo vedeckej a politickej správe. Táto správa obsahuje všetky podkladové informácie a technické podrobnosti.

(2) Nariadenie Rady (EHS) č. 1836/93 z 29. júna 1993, ktorým sa umožňuje dobrovoľná účasť obchodných spoločností priemyselného sektora v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (Ú. v. ES L 168, 10.7.1993, s. 1).

(3) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001 z 19. marca 2001, ktorým sa umožňuje dobrovoľná účasť organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) (Ú. v. ES L 114, 24.4.2001, s. 1).

(4) Rozhodnutie Komisie 2013/131/EÚ zo 4. marca 2013, ktorým sa zavádza príručka pre používateľov s prehľadom podmienok účasti v EMAS podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) (Ú. v. EÚ L 76, 19.3.2013, s. 1).

zavádza príručka pre používateľov s prehľadom podmienok účasti v EMAS (ďalej len „príručka pre používateľov EMAS“), sa zároveň týka právnej povahy sektorových referenčných dokumentov EMAS. V príručke pre používateľov EMAS aj v rozhodnutí sa stanovuje, že je povinnosťou organizácie zaregistrovanej v systéme EMAS objasniť v environmentálnom vyhlásení, akým spôsobom sa zohľadnil sektorový referenčný dokument, ak je k dispozícii, t. j. ako sa prostredníctvom sektorového referenčného dokumentu určili opatrenia a činnosti, prípadne stanovili priority na (ďalšie) zlepšenie environmentálneho správania. Okrem toho sa v tomto rozhodnutí zároveň uvádza, že splnenie uvedených referenčných kritérií excelentnosti nie je povinné, keďže vzhľadom na dobrovoľný charakter EMAS je posúdenie uskutočniteľnosti referenčných kritérií excelentnosti z hľadiska nákladov a výhod vecou samotných organizácií.

Informácie uvedené v tomto dokumente sú založené na priamych údajoch poskytnutých samotnými zainteresovanými stranami a následnou analýzou Spoločného výskumného centra Európskej komisie. Technická pracovná skupina, pozostávajúca z odborníkov a zainteresovaných strán z príslušného sektora, spolu so Spoločným výskumným centrom Európskej komisie uplatnili svoj odborný posudok a v konečnom dôsledku sa dohodli a schválili uvedené referenčné kritériá. To znamená, že poskytnuté informácie o príslušných ukazovateľoch environmentálneho správania jednotlivých sektorov a referenčné kritériá excelentnosti v tomto dokumente zodpovedajú úrovni environmentálneho správania, ktoré môžu dosiahnuť organizácie dosahujúce z environmentálneho hľadiska najlepšie výsledky v danom sektore. Pokiaľ ide o environmentálne vyhlásenie, v článku 4 ods. 1 písm. d) nariadenia (ES) č. 1221/2009 sa odkazuje na prílohu IV daného nariadenia, v ktorej sa uvádza, že environmentálne vyhlásenie musí takisto obsahovať podávanie správ založené na hlavných ukazovateľoch a ďalších relevantných existujúcich ukazovateľoch environmentálneho správania. Takzvané „ďalšie relevantné existujúce ukazovatele environmentálneho správania“ (PRÍLOHA IV časť C bod 3) sa týkajú konkrétnejších environmentálnych aspektov, ako sa určili v environmentálnom vyhlásení, a musia sa oznamovať spolu s hlavnými ukazovateľmi. Na tento účel sa musí zohľadniť aj sektorový referenčný dokument (PRÍLOHA IV časť C bod 3). Na základe opodstatnených technických dôvodov môže organizácia dospieť k záveru, že jeden alebo viaceré hlavné ukazovatele EMAS a jeden alebo viaceré ukazovatele špecifické pre jednotlivé sektory uvedené v rámci sektorového referenčného dokumentu nie sú pre ňu významné a môže sa rozhodnúť nepodať o nich správu. Napríklad v prípade maloobchodného predajcu nepotravinových výrobkov nie je potrebné podávať správu o ukazovateľoch energetickej účinnosti týkajúcich sa komerčného chladenia potravín, keďže to nie je pre nich významné. Pri výbere relevantných ukazovateľov by sa mala zohľadniť skutočnosť, že niektoré ukazovatele úzko súvisia s vykonávaním určitých najlepších postupov. Preto sa ich uplatniteľnosť obmedzuje na organizácie, ktoré vykonávajú tieto najlepšie postupy environmentálneho manažérstva. Ak je však najlepší postup environmentálneho manažérstva vhodný pre určitú organizáciu, aj v prípade, že sa neuplatňuje, odporúča sa, aby táto organizácia podala správu o príslušnom ukazovateli aspoň na to, aby sa mohol stanoviť porovnateľný základný scenár.

Z uvedených ukazovateľov boli vybrané tie, ktoré príkladné organizácie v rámci sektora používajú najbežnejšie. Organizácie majú možnosť skontrolovať, ktoré z vybraných environmentálnych ukazovateľov (alebo vhodných alternatív) sú v danom prípade najvhodnejšie.

Environmentálni overovatelia EMAS skontrolujú, či a ako organizácia pri príprave svojho environmentálneho vyhlásenia zohľadnila sektorový referenčný dokument [článok 18 ods. 5 písm. d) nariadenia (ES) č. 1221/2009]. To znamená, že pri výkone svojich činností budú akreditovaní environmentálni overovatelia od organizácie potrebovať dôkazy o spôsobe zohľadnenia sektorového referenčného dokumentu. Nebudú kontrolovať súlad s opísanými referenčnými kritériami excelentnosti, ale budú kontrolovať dôkazy o spôsobe použitia sektorového referenčného dokumentu ako návodu na určenie vlastných dobrovoľných opatrení, ktoré môže organizácia uplatniť s cieľom zlepšiť svoje environmentálne správanie.

Registrácia v EMAS predstavuje nepretržitý proces. To znamená, že vždy, keď organizácia plánuje zlepšiť svoje environmentálne správanie (a preskúmať svoje environmentálne správanie), nahliadne do sektorového referenčného dokumentu v snahe inšpirovať sa konkrétnymi témami a rozhodnúť sa, ktoré otázky je potrebné ďalej postupne riešiť.

Štruktúra sektorového referenčného dokumentu

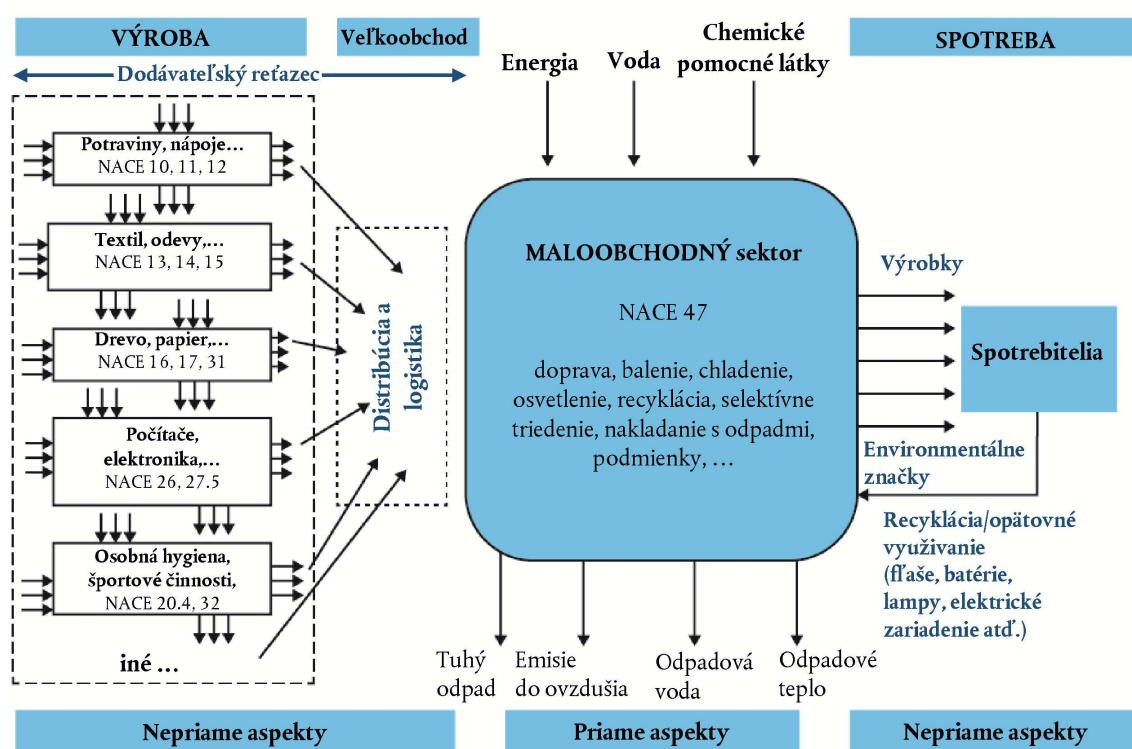
Tento dokument pozostáva zo štyroch kapitol. V kapitole 1 sa uvádza právny základ EMAS a opisuje sa, ako sa má tento dokument použiť, zatiaľ čo v kapitole 2 sa vymedzuje rozsah pôsobnosti tohto sektorového referenčného dokumentu. V kapitole 3 sa stručne opisujú rôzne najlepšie postupy environmentálneho manažérstva spolu s informáciami o ich uplatniteľnosti, predovšetkým s ohľadom na nové a existujúce prevádzky a/alebo nové a existujúce predajne, ako aj MSP. Pre každý najlepší postup environmentálneho manažérstva sa uvedú aj vhodné ukazovatele environmentálneho správania a príslušné referenčné kritériá excelentnosti. Pre každé z rôznych uvedených opatrení a postupov sa uvedie viac ako jeden ukazovateľ environmentálneho správania, aby sa zohľadnila skutočnosť, že v praxi sa používajú rôzne ukazovatele.

V kapitole 4 sa napokon uvádza prehľadná tabuľka, v ktorej sú zahrnuté najvýznamnejšie ukazovatele environmentálneho správania, súvisiace vysvetlenia a príslušné referenčné kritériá excelentnosti.

2. ROZSAH PÔSOBNOSTI

Tento sektorový referenčný dokument sa zaoberá environmentálnym manažérstvom organizácií maloobchodného sektora. Tento sektor je v rámci štatistickej klasifikácie ekonomických činností stanovenej v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 ⁽¹⁾ charakterizovaný kódom NACE 47 (NACE Rev. 2): „maloobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov“. Maloobchodné služby, napr. reštaurácie, kaderníctva, cestovné kancelárie, sú z tejto triedy vylúčené.

Vzťahuje sa to na celý hodnotový reťazec týkajúci sa výrobkov, ktoré sa predávajú v maloobchodných predajniach, ako je opísané na tejto schéme vstupu/výstupu:

Obrázok 2.1.

Prehľad vstupov a výstupov maloobchodného sektora

Hlavné environmentálne aspekty, ktoré organizácie maloobchodného sektora musia riadiť, sú uvedené v tabuľke 2.1.

Pre každú kategóriu sú v tabuľke uvedené aspekty, na ktoré sa vzťahuje tento sektorový referenčný dokument. Tieto environmentálne aspekty sa vybrali ako najvýznamnejšie pre maloobchodníkov. Environmentálne aspekty, ktoré musia riadiť určití maloobchodníci, by sa však mali posúdiť pre každý prípad samostatne. Environmentálne aspekty, akými sú napríklad odpadové vody, nebezpečný odpad, biodiverzita alebo materiály v iných oblastiach, ktoré sa nenachádzajú na zozname, môžu byť tiež relevantné

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa zavádza štatistická klasifikácia ekonomických činností NACE Revision 2 a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3037/90 a niektoré nariadenia ES o osobitných oblastiach štatistiky (Ú. v. EÚ L 393, 30.12.2006, s. 1).

Tabuľka 2.1.

Hlavné environmentálne aspekty, na ktoré sa vzťahuje tento dokument

Katégória	Charakter ⁽¹⁾	Aspekty, na ktoré sa vzťahuje tento dokument
Energetická hospodárnosť	Priamy	Budova, systém vykurovania, vetrania a klimatizácie, chladenie, osvetlenie, spotrebiče, obnoviteľné zdroje energie, monitorovanie energie
Emisie do ovzdušia	Priamy	Chladivá
Dodávateľský reťazec	Nepriamy	Obchodné stratégie, prioritizácia výrobkov, mechanizmy zamerané na zlepšovanie, ovplyvňovanie rozhodovania, environmentálne kritériá, šírenie informácií, environmentálne označovanie (vrátane výrobkov pod vlastnou značkou ⁽²⁾)
Doprava a logistika	Priamy/nepriamy	Monitorovanie, verejné obstarávanie, rozhodovanie, spôsoby dopravy, distribučná sieť, plánovanie, obalový dizajn
Odpad	Priamy	Potravinový odpad, balenie, systém spätného odberu
Materiály a zdroje	Priamy	Spotreba papiera
Voda	Priamy	Zber a spracovanie dažďovej vody
Vplyv na spotrebiteľov	Nepriamy	Environmentálne aspekty spojené so spotrebou, napr. plastové tašky

⁽¹⁾ Ide o približnú klasifikáciu povahy environmentálnych aspektov podľa vymedzení uvedených v nariadení (ES) č. 1221/2009. Priama alebo nepriama povaha každého environmentálneho aspektu by sa mala posúdiť pre každý konkrétny prípad.

⁽²⁾ Výrobky, ktoré sú vyrobené jednou spoločnosťou a predávané pod značkou inej spoločnosti (napr. značkou maloobchodného predajcu). Výrobky pod vlastnou značkou sa takisto nazývajú súkromnými značkami.

Preto sú uvedené „najlepšie postupy environmentálneho manažérstva“ zoskupené takto:

- najlepšie postupy environmentálneho manažérstva na zlepšenie energetickej hospodárnosti vrátane riadenia chladív,
- najlepšie postupy environmentálneho manažérstva na zlepšenie environmentálnej udržateľnosti maloobchodných dodávateľských reťazcov,
- najlepšie postupy environmentálneho manažérstva na zlepšenie dopravných a logistických činností,
- najlepšie postupy environmentálneho manažérstva týkajúce sa odpadu,
- iné najlepšie postupy environmentálneho manažérstva (znížená spotreba a používanie ekologickejšieho papiera na komerčné publikácie, zber a spracovanie dažďovej vody a ovplyvňovanie environmentálneho správania spotrebiteľov).

Najlepšie postupy environmentálneho manažérstva sa vzťahujú na najdôležitejšie environmentálne aspekty sektora.

3. NAJLEPŠIE POSTUPY ENVIRONMENTÁLNEHO MANAŽÉRSTVA, SEKTOROVÉ UKAZOVATELE ENVIRONMENTÁLNEHO SPRÁVANIA A REFERENČNÉ KRITÉRIÁ EXCELENTNOSTI V MALOOBCHODNOM SEKTORE

3.1. Energetická hospodárnosť vrátane riadenia chladív

3.1.1. Dizajn a obnova pláštá budovy pre optimálnu energetickú hospodárnosť

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má zlepšiť plášť existujúcich budov maloobchodných predajcov v snahe minimalizovať energetické straty na prijateľnú a uskutočniteľnú úroveň, a to prostredníctvom použitia niekoľkých techník, z ktorých niektoré sú uvedené v tabuľke 3.1 Okrem toho sa má v rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva optimalizovať dizajn pláštá budovy, aby bolo možné splniť náročné normy presahujúce existujúce právne predpisy, a to najmä pri nových budovách.

Tabuľka 3.1.

Prvky plášťa budovy a súvisiace techniky

Prvok plášťa	Technika
Stena/fasáda/strecha/podlaha – strop pivnice	Zmena izolačných materiálov
	Techniky zamerané na zvýšenie hrúbky izolácie
Okná/zasklenie	Zmena k efektívnejšiemu zaskleniu
	Zmena k efektívnejším okenným krídlam a rámom
Zatienenie	Použitie vonkajších a vnútorných zariadení na zatienenie
Vzduchová nepriepustnosť	Vylepšenie dverí
	Dvere s rýchlym otváraním a zatváraním
	Tesnenie
	Zavedenie nárazníkových zón
Celkový obvodový plášť budovy	Orientácia
	Údržba

Uplatniteľnosť

Z technického hľadiska je to uskutočniteľné pre každú novú a existujúcu budovu alebo jednotku budovy. Nájomcovia môžu zaviesť mechanizmy s cieľom ovplyvniť majiteľov a mali by si byť pri svojom environmentálnom správaní vedomí dôležitosti plášťa budovy. Obnova plášťa budovy si vyžaduje značné investície. Tieto najlepšie postupy environmentálneho manažérstva vo všeobecnosti vytvárajú úspory nákladov, ale s dlhým časom návratnosti, a preto sa odporúča použiť tento najlepší postup environmentálneho manažérstva spolu s ďalšími významnými obnovami predajne (napr. usporiadanie predajne, osvetlenie, bezpečnosť, štruktúra, rozšírenie atď.), aby sa tak docielilo zníženie nákladov.

Uplatniteľnosť týchto najlepších postupov environmentálneho manažérstva v prípade **malých podnikov** ⁽¹⁾ je zvyčajne dosť obmedzená vzhľadom na potrebu vysokej investície a nedostatočného vplyvu na vlastnosti budovy.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i1) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² (predajnej plochy) a za rok.	(b1) Merná spotreba energie na m ² predajnej plochy na vykurovanie, chladenie a klimatizáciu dosahuje max. 0 kWh/m ² na rok, ak je možné obnoviť odpadové teplo z chladenia. V ostatných prípadoch max. 40 kWh/m ² na rok pre nové budovy a 55 kWh/m ² na rok pre existujúce budovy ⁽¹⁾ .
(i2) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² (predajnej plochy) a za rok z hľadiska primárnej energie.	

⁽¹⁾ Túto referenčnú hodnotu možno vnímať aj v súvislosti so smernicou 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov a vnútroštátnymi definíciami budov s takmer nulovou spotrebou energie. Príkladom toho je prah 20 kWh/m² za rok (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52013DC0483>).

⁽¹⁾ Malý podnik sa vymedzuje ako podnik, ktorý zamestnáva menej ako 50 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 10 miliónov EUR (odporúčanie Komisie 2003/361/ES).

3.1.2. Riešenie objektov pre existujúce a nové systémy vykurovania, vetrania a klimatizácie

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú obnoviť existujúce systémy vykurovania, vetrania a klimatizácie s cieľom znížiť spotrebu energie a zlepšiť kvalitu ovzdušia vnútri budov. V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má optimalizovať dizajn systémov vykurovania, vetrania a klimatizácie v nových budovách s použitím inovatívnych systémov s cieľom znížiť dopyt po primárnej energii a zvýšiť efektívnosť.

Použitie najlepších postupov pri projektovaní by malo umožniť optimálnu integráciu do plášťa budovy, pričom by sa vyhlo predimenzovaniu a orientácia budovy by sa použila ako spôsob zníženia celkovej spotreby energie. Najmä v prípade nových predajní môžu byť dôležité tieto faktory: použitie zasklenia, odpadové teplo z chladenia, obnoviteľné zdroje energie, tepelné čerpadlá a iné inovatívne systémy. Monitorovanie kvality ovzdušia vnútri budov a systémy energetického manažérstva sa považujú za najlepšie postupy, pokiaľ ide o údržbu systémov vykurovania, vetrania a klimatizácie.

Uplatniteľnosť

Tieto najlepšie postupy environmentálneho manažérstva sa v plnom rozsahu uplatňujú na nové budovy. V každej existujúcej budove sa môže systém vykurovania, vetrania a klimatizácie dodatočne upraviť s cieľom znížiť spotrebu energie, aj keď vplyv takejto dodatočnej úpravy systému vykurovania, vetrania a klimatizácie závisí od vlastností budovy. Na zavedenie správnych techník je veľmi dôležité vziať do úvahy klimatické vplyvy. Zavedenie nových systémov vykurovania, vetrania a klimatizácie v existujúcej budove, napr. zavedenie kogeneračných zariadení, systémov rekuperácie tepla a integrovaných konceptov dizajnu, ako je napríklad norma pasívneho domu, sa môže zaviesť čiastočne s prijateľnou hospodárskou výkonnosťou. Usporiadanie predajne má veľký vplyv na výkonnosť systému vykurovania, vetrania a klimatizácie, najmä pokiaľ ide o konštrukčné špecifikácie týkajúce sa chladiaceho procesu, kde je možné obnoviť veľké množstvo odpadového tepla.

U malých podnikov môže byť stupeň vplyvu na projektovanie systému vykurovania, vetrania a klimatizácie zanedbateľný, mali by sa však podieľať na realizácii a odporúčaní opísaného najlepšieho postupu environmentálneho manažérstva.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i1) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² (predajnej plochy) a za rok.	(b1) Merná spotreba energie na m ² predajnej plochy na vykurovanie, chladenie a klimatizáciu dosahujúca max. 0 kWh/m ² na rok, ak je možné obnoviť odpadové teplo z chladenia. V ostatných prípadoch max. 40 kWh/m ² na rok pre nové budovy a 55 kWh/m ² na rok pre existujúce budovy.
(i2) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² (predajnej plochy) a na rok z hľadiska primárnej energie.	

3.1.3. Použitie integrovaných konceptov dizajnu v budovách

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú použiť integrované koncepty dizajnu pre celú budovu alebo pre jej časti s cieľom znížiť spotrebu energie predajne. Integrované koncepty umožňujú znižovanie spotreby energie a súvisiacich nákladov budovy a zároveň dosiahnutie dobrých podmienok pre užívateľov týkajúcich sa teplotného komfortu. Niektoré exemplárne požiadavky sú uvedené v tabuľke 3.2.

Tabuľka 3.2.

Príklady požiadaviek týkajúcich sa integrovaných konceptov dizajnu

Požiadavky	Príklady opatrení na ich dosiahnutie
Energetická potreba budovy na vykurovanie a chladenie priestorov musí byť nižšia ako 15 kWh/m ² na rok	Lepšia izolácia. Odporúčané hodnoty U menej ako 0,15 W/m ² K
Merná tepelná záťaž nesmie prekročiť 10 W/m ²	Návrh bez tepelných mostov
Z budovy nesmie unikať viac vzduchu ako 0,6 násobku jej objemu za hodinu	Hodnoty U pre okná menej ako 0,85 W/m ² K
Celková spotreba primárnej energie môže dosahovať max. 120 kWh/m ² na rok	Vzduchová nepriepustnosť Mechanické vetranie s regeneráciou tepla z odpadového vzduchu Inštalácia solárnych tepelných systémov alebo tepelných čerpadiel (pri konečnej spotrebe energie sa vylučuje prínos solárnej a okolitej energie použitej na mieste na výrobu tepla)

Uplatniteľnosť

Integrované koncepty sa väčšinou realizujú pri navrhovaní nových budov. Koncept je sčasti vhodný pre existujúce budovy, keďže niektoré prvky sa môžu integrovať bez vysokých investičných nákladov. Klimatické podmienky môžu mať tiež vplyv na prijatie rozhodnutia realizovať tento koncept. Napríklad štandard pasívneho domu vyvinuli hlavne nemeckí a švédski výskumníci, ale môže sa uplatňovať v teplejších klimatických podmienkach. Investičné náklady na budovy, ktorých projektovanie sa uskutočnilo podľa vzorových integrovaných prístupov, nepresahujú 10 – 15 % dodatočných nákladov v porovnaní s konvenčnou výstavbou. Z analýzy nákladov počas životného cyklu vyplýva, že stavebné projektovanie pasívneho domu predstavuje minimálne náklady počas životného cyklu, keďže požadovaný vykurovací systém je pomerne jednoduchý a inštalovaný výhrevný výkon je obmedzený.

U malých podnikov možno využívanie integrovaných konceptov dizajnu zamerané na minimalizáciu spotreby energie nových budov považovať za nákladovo efektívnu činnosť spojenú s obstarávaním, a to bez akéhokoľvek konkrétneho obmedzenia okrem dodatočnej počiatkovej investície.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i1) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² (predajnej plochy) a za rok.	(b1) Merná spotreba energie na m ² predajnej plochy na vykurovanie, chladenie a klimatizáciu dosahujúca max. 0 kWh/m ² na rok, ak je možné obnoviť odpadové teplo z chladenia. V ostatných prípadoch max. 40 kWh/m ² na rok pre nové budovy a 55 kWh/m ² na rok pre existujúce budovy.
(i2) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² (predajnej plochy) a za rok z hľadiska primárnej energie.	

3.1.4. Integrácia systému chladenia a vykurovania, vetrania a klimatizácie

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má opätovne získať odpadové teplo z chladiaceho cyklu a maximalizovať jeho spotreba. Maloobchodní predajcovia potravín sú za určitých okolností schopní vytvárať prebytočné teplo aj po použití tepla na vykurovanie priestorov, ktoré sa môže dodať do iných častí tej istej budovy alebo do iných budov.

Uplatniteľnosť

Mali by sa zohľadniť opatrenia pre nové alebo existujúce budovy maloobchodných predajcov potravín a fungovanie týchto systémov by malo rôzne výsledky v závislosti od rôznych faktorov:

- Veľkosť a využitie budovy: veľké predajne maloobchodných predajcov nie sú v budovách väčšinou samotné. Preto „okolie“ (napr. malé predajne v obchodnom centre) je potenciálnym spotrebiteľom prebytočného tepla. Všeobecne platí, že v predajni potravín s typickou chladiacou záťažou a optimalizovaným plášťom by sa rekuperoval dostatok energie na to, aby sa mohol vykúriť dvojnásobok jeho vlastnej plochy.
- Projektovanie a údržba systému vykurovania, vetrania a klimatizácie: všetky prvky systému vykurovania, vetrania a klimatizácie by mali byť správne navrhnuté a udržiavané. Rekuperácia tepla z odpadového vzduchu, ovládanie vetrania pomocou snímačov CO₂ a sledovanie vzduchovej nepriepustnosti a kvality ovzdušia vnútri sú veľmi odporúčanými technikami.
- Chladiaca záťaž: menšie predajne ponúkajú viac chladených výrobkov na meter štvorcový predajnej plochy a efektívnosť chladenia je nižšia. Okrem toho je dôležité poukázať na trend zvyšovania množstva dostupných chladených výrobkov. Veľkosť predajne neovplyvňuje technickú uplatniteľnosť integrovaných prístupov, ale nákladová efektívnosť celého systému je pre menšie predajne nižšia.
- Klimatické podmienky: v studených klimatických oblastiach je chladiaca záťaž nižšia ako v teplejších oblastiach. Zároveň je vysoký dopyt po teple v budovách v severnej Európe, takže integrácia by závisela od kvality obvodového plášťa budovy. V teplejších klimatických oblastiach, napr. v európskych krajinách Stredozemia, môže byť požiadavka na chladenie veľmi významná a vzduchová nepriepustnosť budovy môže prispieť k zvýšeniu vnútorných ziskov. Preto je potrebný optimalizovaný návrh vetrania. Mechanický systém chladenia v noci a pohyblivá vnútorná teplota (napr. 21 – 26 °C) sú tiež odporúčanými postupmi.

- Okolité teplota: v rámci integrácie chladiaceho cyklu existuje limit na okolitú teplotu, ktorý závisí od konštrukcie systému, keď množstvo tepla vyrobeného z odpadu nestačí na udržanie príjemnej teploty vo vnútri budov. Môže vzniknúť potreba dodatočných zdrojov vykurovania, ale to opäť závisí od kvality plášťa budovy.
- Vlastníctvo budovy: mnoho predajní je integrovaných do obytnej alebo komerčnej budovy, ktorá patrí tretej osobe. Lepšia integrácia rekuperácie tepla si preto vyžaduje účasť skutočných vlastníkov budov.

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva sa uplatňuje na všetky nové a existujúce chladiace systémy, ktoré sa majú zaviesť do nových alebo renovovaných predajní, keďže je plne uplatniteľný v prípade **malých podnikov** (vzhľadom na uvedené podmienky). Malé spoločnosti však môžu požiadať externých dodávateľov o technickú pomoc.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i1) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² (predajnej plochy) a za rok.	(b2) Spotreba energie na vykurovanie priestorov rovnajúca sa 0 kWh/m ² na rok (absencia vykurovacieho systému), ak je možné rekuperovať odpadové teplo z chladenia.
(i3) Rekuperované teplo z chladiaceho systému na m ² (predajnej plochy) a za rok.	

3.1.5. Monitorovanie energetickej hospodárnosti predajní

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má monitorovať spotreba energie počas procesov vnútri predajne (aspoň tých procesov, pri ktorých sa spotrebuje najviac energie, ako napríklad vykurovanie, chladenie, osvetlenie atď.), ako aj na úrovni predajne a/alebo organizácie. V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa zároveň posudzuje spotreba energie (v každom procese) a vykonávajú sa preventívne a nápravné opatrenia.

Uplatniteľnosť

Monitorovací systém sa môže uplatňovať na všetky predajné koncepcie. To si vyžaduje pridelenie dodatočných finančných prostriedkov v prípade, že nie je zavedená vhodná štruktúra riadenia podniku. Táto prax môže pre existujúce predajne predstavovať dodatočné úsilie.

Malé podniky riadiace jednu alebo niekoľko predajní si môžu vyžadovať dobrú štruktúru riadenia podniku a prístupy spoločnej zodpovednosti k tomu, aby mohli zaviesť a udržiavať vhodný monitorovací systém. Uplatňovanie týchto najlepších postupov environmentálneho manažérstva na existujúce predajne môže byť problematické z hľadiska cenovej dostupnosti.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i4) Zavedenie monitorovacieho systému (áno/nie)	(b3) Monitoruje sa 100 % predajní a procesov a údaje o spotrebe energie sa každý rok predkladajú v rámci správy (založené na výsledkoch ročného energetického auditu) (*).
(i5) Percentuálny podiel kontrolovaných predajní	
(i6) Počet kontrolovaných procesov	
	(b4) Zavedenie mechanizmov referenčného porovnávania.

(* Poznámka: Podľa smernice o energetickej účinnosti sa vo veľkých podnikoch musia vykonať energetické audity, ktoré vykonávajú kvalifikovaní odborníci každé štyri roky, prvýkrát najneskôr do 5. decembra 2015.

3.1.6. Efektívne chladenie vrátane použitia chladív

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú zaviesť opatrenia na úsporu energie v chladiacom systéme predajne potravín, najmä zakrytie chladiacich skriň skleneným krytom, keď úspory energie predstavujú podstatný prínos pre životné prostredie.

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú v predajniach potravín používať prírodné chladivá, keďže by to výrazne znížilo vplyvy na životné prostredie, a má sa vyhýbať únikom tak, že sa zabezpečí, aby boli zariadenia pevne utesené a dobre udržiavané.

Uplatniteľnosť

Tento postup je uplatniteľný v prípade maloobchodných predajcov potravín so značnou chladiacou záťažou. Zakrývanie chladiacich skriň môže mať krátky čas návratnosti (menej ako tri roky), ak očakávaná úspora dosahuje najmenej 20 %. Zakrývanie skriň môže mať vplyv aj na tepelné správanie predajne, ako aj na vlhkosť vnútorného prostredia. Okrem toho, že použitie prírodných chladičov môže mať prínos pre životné prostredie, môže sa ním zároveň znížiť spotreba energie za určitých okolností týkajúcich sa prevádzky maloobchodných predajní potravín.

Uplatniteľnosť na **malé podniky** môže byť obmedzená na organizácie využívajúce komerčné chladiace systémy, ktoré sú buď napojené na sieť, alebo sú diaľkovo riadené.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i1) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² (predajnej plochy) a za rok.	(b5) 100 % zakryté chladiace skrine s nízkou teplotou.
(i7) Špecifické (lineárne) využívanie energie na chladenie na meter chladiacej skrine a za rok	(b6) 100 % využitie chladiacich zón (napr. v predajniach typu „cash and carry“) alebo 100 % krytie chladenia pri strednej teplote, čo môže viesť k úspore energie presahujúcej 10 %.
(i8) Percentuálny podiel predajní používajúcich prírodné chladivá.	(b7) Špecifické (lineárne) využívanie energie chladenia dosahujúceho ročne 3 000 kWh/m.
(i9) Kontrola úniku (% chladiva).	(b8) Všeobecné využitie prírodných chladičov.

3.1.7. Efektívne osvetlenie

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú navrhnúť stratégie inteligentného osvetlenia s vyššou účinnosťou a nižšou spotrebou. Zároveň sa má použiť denné svetlo bez ovplyvnenia predajnej koncepcie, ako aj inteligentné systémy kontroly, vhodný dizajn systému a čo najefektívnejšie svetelné zariadenia s cieľom zabezpečiť optimálne hladiny osvetlenia.

Uplatniteľnosť

Táto technika je uplatniteľná na všetky predajné koncepcie. Má to vplyv aj na špecifické osvetlenie pre marketingové účely. Vplyv lepšieho zasklenia, ktoré umožňuje efektívnejšie využitie denného svetla, na tepelnú rovnováhu predajne je však potrebné starostlivo zvážiť. Vymedzenie stratégie optimálneho osvetlenia a využitie najefektívnejších zariadení môže viesť k viac ako 50 % úsporám v porovnaní so súčasnou výkonnosťou.

Použitie inteligentného osvetlenia a efektívnych zariadení je pre **malé podniky** uskutočniteľné.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i1) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² predajnej plochy a za rok.	(b9) Výkon inštalovaných svietidiel nižší ako 12 W/m ² v obchodných domoch a 30 W/m ² v špecializovaných predajniach ⁽¹⁾ .
(i10) Výkon inštalovaných svietidiel na m ² .	

⁽¹⁾ Toto referenčné kritérium by sa malo vnímať aj vzhľadom na kritériá GPP EÚ týkajúce sa vnútorného osvetlenia maloobchodnej predajne, ktoré zodpovedá 3,5 W/m²/100 lux (hlavné kritériá) alebo 3,2 W/m²/100 lux (komplexné kritériá). Pozri tiež: http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/indoor_lighting.pdf.

3.1.8. Druhotné opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú zaviesť opatrenia na úsporu energie v distribučných centrách, má sa pravidelne vykonávať audit spotreby energie v rámci systému environmentálneho manažérstva, majú sa vyškoliť zamestnanci, pokiaľ ide o úspory energie, a má sa interne i externe komunikovať o úsilí organizácie o úspory energie.

Uplatniteľnosť

Neexistuje žiadne obmedzenie týkajúce sa veľkosti, typu alebo geografického umiestnenia maloobchodnej predajne, pokiaľ ide o vytvorenie komplexného systému energetického manažérstva, s prihliadnutím na zariadenia, distribučné centrá, mernú spotrebu energie alebo komunikáciu a školenie.

Obstarávanie úspornejších zariadení, školenia pre zamestnancov a komunikácia predstavujú **pre malé podniky** uskutočniteľné a dostupné opatrenia.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i1) Špecifické využívanie energie v rámci predajne na m ² (predajnej plochy) a za rok.	(b10) Monitorovaných je 100 % distribučných centier, ktoré výhradne poskytujú služby maloobchodnému predajcovi
(i10) Výkon inštalovaných svietidiel a/alebo osvetľovacieho zariadenia na m ² .	
(i11) Zavedenie systému energetického manažérstva ⁽¹⁾ s cieľom podnecovať sústavné zlepšovanie (áno/nie).	

⁽¹⁾ Systém energetického manažérstva môže byť súčasťou schémy EMAS.

3.1.9. Využívanie alternatívnych zdrojov energie

Po znížení dopytu po energii sa v rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva majú do predajní začleniť obnoviteľné zdroje energie. Uspokojenie dopytu po energii z obnoviteľných zdrojov energie predstavuje významný prínos pre životné prostredie. Je však veľmi dôležité najprv znížiť spotrebu energie a zvýšiť efektívnosť, ako je vysvetlené v bodoch 3.1.1 až 3.1.8, a potom začleniť obnoviteľné zdroje energie pre uspokojenie zostávajúceho dopytu po energii. Rovnako je potrebné zvážiť zavedenie tepelných čerpadiel a kombinovaných systémov tepla a elektriny.

Uplatniteľnosť

V zásade je to uplatniteľné na všetky typy predajní. Dôležité obmedzenia vyplývajú z dostupnosti obnoviteľných zdrojov energie, prístupnosti inštalovaných zariadení na zemi alebo streche a stálej potreby využívania kombinovaných systémov tepla a elektriny.

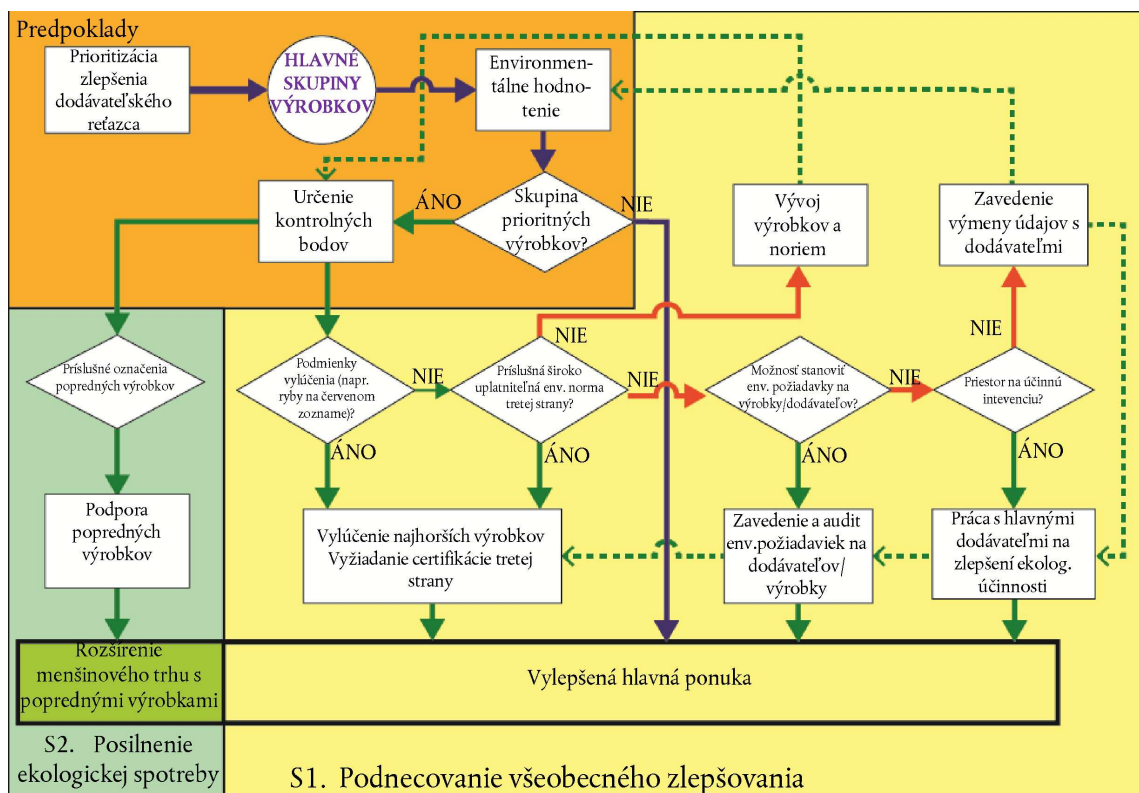
Ekologické obstarávanie môže predstavovať vhodné riešenie pre mikropodniky. Použitie obnoviteľných zdrojov energie alebo iných alternatívnych zdrojov je pre **malé podniky** dosiahnuteľné.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i12) Špecifická výroba alternatívnej energie v mieste spotreby alebo v jeho blízkosti na m ² predajnej plochy na zdroj energie.	(b11) Mať budovy s takmer nulovou spotrebou energie (predajne alebo distribučné centrá) tam, kde miestne podmienky umožňujú výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mieste spotreby alebo v jeho blízkosti.
(i13) Percentuálny podiel obnoviteľnej energie vyrobenej na mieste spotreby alebo v jeho blízkosti, ako pomer využívania energie v rámci predajne ⁽¹⁾ .	

⁽¹⁾ Prípadne pomer obnoviteľných zdrojov energie vyrobených priamo na mieste spotreby alebo v jeho blízkosti podľa normy prEN15603.

3.2. Maloobchodný dodávateľský reťazec

Obrázok 3.1.

Navrhnutý rad kľúčových otázok a činností (vytieňované obdĺžnikové polia), ktoré predstavujú najlepšie postupy systematického zlepšovania dodávateľského reťazca, rozdelené na predpoklady a dve stratégie (S1 a S2) ⁽¹⁾

3.2.1. Integrácia environmentálnej udržateľnosti dodávateľských reťazcov do obchodnej stratégie a obchodných činností

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva má vrcholový manažment začleniť environmentálnu udržateľnosť dodávateľského reťazca do obchodnej stratégie a špecializovaní manažéri (ideálne v rámci špecializovanej jednotky) majú koordinovať realizáciu potrebných opatrení v rámci maloobchodných činností. Opatrenia by mali byť koordinované aspoň na úrovni jednotlivcov alebo oddelení zodpovedných za verejné obstarávanie, výrobu, zabezpečenie kvality, dopravu a logistiku a marketing. Stanovenie kvantitatívnych cieľov environmentálnej udržateľnosti, ktoré sú všeobecne oznamované a majú veľký význam vo firemnom rozhodovacom procese, je obzvlášť dôležité, a to ako ukazovateľ a hnacia sila na zlepšenie environmentálnej udržateľnosti dodávateľského reťazca. Rad opatrení najlepších postupov na systematické zlepšovanie dodávateľských reťazcov výrobkov, stanovených podľa chronologického poradia a environmentálnej účinnosti, je uvedený na obrázku 3.1. Najlepšie postupy environmentálneho manažérstva predstavujú vykonávanie tohto radu opatrení (tiež odrážajú najlepšie postupy environmentálneho manažérstva opísané nižšie).

Uplatniteľnosť

Každý maloobchodný predajca má možnosť začleniť stratégiu environmentálne udržateľného dodávateľského reťazca do štruktúry a činností maloobchodného manažmentu. U veľkých maloobchodných predajcov sú tieto najlepšie postupy environmentálneho manažérstva zložitejšie a vyžadujú si rozsiahle školenia a reorganizáciu, aby bolo možné vytvoriť ekologicky udržateľné priority získavania zdrojov. Integráciou riadenia environmentálnej udržateľnosti dodávateľského reťazca do maloobchodných organizácií sa môže zlepšiť dlhodobá hospodárska výkonnosť, a to tak, že sa vytvorí silná identita značky s pridanou hodnotou a do budúcnosti sa zabezpečia účinné a udržateľné dodávky výrobkov.

⁽¹⁾ Hlavné výrobky sa vzťahujú na výrobky dosahujúce vysoký objem predaja (podľa hodnoty).

Prioritné výrobky sú naopak tie, ktoré dosahujú vysoký objem predaja (podľa hodnoty) a značne vplyvajú na životné prostredie: Keď maloobchodný predajca vymedzí svoje hlavné výrobky, je potrebné vykonať environmentálne hodnotenie ich ekologickej stopy a zohľadniť len tie najvýznamnejšie výrobky.

Pre malé podniky môže byť zavedenie takýchto opatrení pomerne jednoduché a môže byť spojené so zmenou postavenia na trhu s cieľom zdôrazniť udržateľnejšiu ponuku výrobkov s pridanou hodnotou.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i14) Verejné vykazovanie kvantitatívnych firemných cieľov sa konkrétne vzťahuje na zlepšenie environmentálnej udržateľnosti prioritných dodávateľských reťazcov výrobkov	(b12) Systematické vykonávanie programov zlepšovania dodávateľského reťazca v rámci prioritných skupín výrobkov
(i15) Prítomnosť obchodnej jednotky na vysokej úrovni so zodpovednosťou za riadenie a koordináciu činností v oblasti environmentálnej udržateľnosti v rámci dodávateľského reťazca	
(i16) Kvantitatívne vnútorné výkonnostné ciele (napr. pre jednotlivých zamestnancov), ktoré sa týkajú najmä environmentálnej udržateľnosti dodávateľského reťazca	

3.2.2. Posúdenie dodávateľských reťazcov hlavných výrobkov s cieľom vymedziť prioritné výrobky, dodávateľov a možnosti zlepšenia a určit efektívne mechanizmy zamerané na zlepšenie dodávateľského reťazca výrobkov

Podľa radu najlepších postupov environmentálneho manažérstva, ktoré sa vzťahujú na environmentálne zlepšenie maloobchodných dodávateľských reťazcov (Obrázok 3.1), by maloobchodníci mali určiť prioritné výrobky, procesy a dodávateľov v záujme ich zlepšenia prostredníctvom environmentálneho hodnotenia dodávateľských reťazcov, použitia existujúcich vedeckých informácií, konzultácií s odborníkmi (napr. s mimovládnyimi organizáciami) a nástrojov hodnotenia životného cyklu. Následne musia maloobchodníci určiť príslušné možnosti zlepšenia, ktoré sú k dispozícii pre skupiny prioritných výrobkov. Jedným z dôležitých aspektov je vymedzenie príslušných všeobecne uznávaných environmentálnych noriem tretej strany, ktoré môžu byť použité na označenie vyššej úrovne environmentálneho správania dodávateľov a/alebo výrobkov. Uplatniteľnosť a úroveň ochrany životného prostredia, ktoré sú zastúpené prostredníctvom týchto noriem, sa značne líšia.

Niektoré normy sú všeobecne uplatniteľné (Tabuľka 3.4 až Tabuľka 3.7) a najlepší postup pre ne spočíva v tom, že všetci dodávateľia/všetky výrobky majú certifikát podľa týchto noriem. V súlade so smernicou 2010/30/EÚ o označovaní energetickými štítkami sa vytvoril právny rámec, prostredníctvom ktorého sa spotrebiteľom a maloobchodníkom umožňuje sústrediť portfólio výrobkov na čo najvyššiu triedu energetickej účinnosti. Ďalšie normy nie sú založené na kritériách, ktoré sa môžu široko uplatňovať s cieľom zlepšiť environmentálnu udržateľnosť všetkých výrobkov a dodávateľov, ale namiesto toho sa snažia určiť popredné výrobky (Tabuľka 3). Napríklad environmentálna značka EÚ sa udeľuje výrobkom, ktoré počas svojho životného cyklu preukazujú environmentálne správanie zodpovedajúce najlepším 10 – 20 % výrobkov v rámci príslušnej kategórie. Najlepší postup pre splnenie prísnych noriem, akými je napríklad ISO typ I environmentálne značky ⁽¹⁾ a ekologické normy, je podporovať ich výber spotrebiteľmi.

Tabuľka 3.3.

Názorné a informatívne príklady noriem certifikácie popredných environmentálnych výrobkov a skupín výrobkov, na ktoré sa vzťahujú

Norma	Skupiny výrobkov
Blue Angel Environmentálna značka EÚ Nordic Swan Energetické štítky EÚ (najvyššia trieda účinnosti)	Nepotravinárske výrobky

⁽¹⁾ Environmentálne značky typu I: Environmentálne označovanie výrobkov certifikované treťou stranou (ISO 14024).

Norma	Skupiny výrobkov
Ekologická norma [v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 889/2008 ⁽¹⁾ a nariadením Rady (ES) č. 834/2007 ⁽²⁾] Zahŕňa GOTS, KRAV, Soil Association, BioSuisse atď.	Potraviny a výrobky z prírodného vlákna
<p>(1) Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008 z 5. septembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu (Ú. v. EÚ L 250, 18.9.2008, s. 1).</p> <p>(2) Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91 (Ú. v. EÚ L 189, 20.7.2007, s. 1).</p>	

Pre široko uplatniteľné normy sa navrhuje jednoduchá klasifikačná schéma s použitím niektorých bežne používaných noriem ako príkladov. V tabuľke 3.4 sú uvedené kritériá, ktoré sa budú prostredníctvom noriem uplatňovať na výrobky a ich výrobu, aby sa také normy považovali za „základné“, „zlepšené“ alebo „príkladné“.

Tabuľka 3.4.

Návrh klasifikačných kritérií na „základné“, „zlepšené“ alebo „príkladné“ normy pre výrobky predávané maloobchodnými predajcami

Základné	Zlepšené	Príkladné
<ul style="list-style-type: none"> — súlad s miestnymi právnymi predpismi — vedenie záznamov týkajúcich sa dôležitých environmentálnych aspektov — vykonávanie všeobecného plánu riadenia — v niektorých prípadoch vylúčenie najškodlivejších postupov alebo výrobkov — v niektorých prípadoch referenčné kritériá pre malú časť dôležitých environmentálnych aspektov 	<ul style="list-style-type: none"> — špecifické postupy riadenia spojené so súladom výrazného zlepšenia životného prostredia s kvantitatívnymi referenčnými kritériami environmentálneho správania — preukázané trvalé zlepšenie v konkrétnom rámci 	<ul style="list-style-type: none"> — osobitné požiadavky, ktoré sa dostatočne presne a úplne zaberajú významnými environmentálnymi aspektmi, takže certifikované výrobky sa môžu vymedzovať ako ekologicky udržateľné

Príklady základných, zlepšených a príkladných environmentálnych noriem a skupín výrobkov, na ktoré sa vzťahujú, sú uvedené v tabuľke 3.5, tabuľke 3.6 a tabuľke 3.7

Tabuľky 3.5, 3.6, 3.7 a 3.8 obsahujú názorné a informatívne príklady, ktoré nepredstavujú žiadne oficiálne schválenie „základných“, „zlepšených“ a „príkladných“ noriem pre skupiny výrobkov.

Tabuľka 3.5.

Názorné a informatívne príklady „základných“ environmentálnych noriem a skupín výrobkov, na ktoré sa vzťahujú

Norma	Skupiny výrobkov
Global GAP (Osvedčené poľnohospodárske postupy) a referenčné normy	Plodiny a hospodárske zvieratá
Oeko-Tex 1000	Textil
Certifikácia vnútroštátnej/regionálnej výroby (napr. britská certifikácia Red Tractor)	Všetky výrobky
Ryby na červenom zozname (vylučujúce kritérium)	Ryby

Tabuľka 3.6.

Názorné a informatívne príklady „zlepšených“ environmentálnych noriem a iniciatív a skupín výrobkov, na ktoré sa vzťahujú

Normy a iniciatívy	Skupiny výrobkov
BCI (<i>Better Cotton Initiative</i>)	Výrobky z bavlny
BCRSP (<i>Basel Criteria on Responsible Soy Production</i>)	Výrobky zo sóje (potrava nahrádzajúca mliečne výrobky, vajcia a mäso)
BSI (<i>Better Sugarcane Initiative</i>)	Výrobky z cukru
4C (<i>Common Code for the Coffee Community Association</i>)	Káva
Fair-trade	Poľnohospodárske výrobky z rozvojových regiónov
RA (<i>Rainforest Alliance</i>)	Poľnohospodárske výrobky z trópov
RSPO (<i>Round Table on Sustainable Palm Oil</i>)	Výrobky z palmového oleja
PEFC (<i>Programme for the Endorsement of Forestry Certification</i>)	Drevo a papier
RTRS (<i>Round Table on Responsible Soy</i>)	Výrobky zo sóje (potrava nahrádzajúca mliečne výrobky, vajcia a mäso)
UTZ	Kakao, káva, palmový olej, čaj

Tabuľka 3.7

Názorné a informatívne príklady „príkladných“ environmentálnych noriem a iniciatív a skupín výrobkov, na ktoré sa vzťahujú

Norma	Skupiny výrobkov
FSC (<i>Forest Stewardship Council</i>)	Drevo a papier
MSC (<i>Marine Stewardship Council</i>)	Morské živočíchy vylovené na voľnom mori

V prípade, že široko uplatniteľné environmentálne normy nie sú k dispozícii, v rámci najlepšieho postupu maloobchodný predajca v súlade so zmluvným dojednaním určí environmentálne kritériá, ktoré sa zameriavajú na problémové oblasti dodávateľského reťazca v oblasti životného prostredia alebo zasiahne s cieľom zlepšiť výkonnosť dodávateľského reťazca prostredníctvom šírenia najlepších postupov a hodnotenia výsledkov v oblasti životného prostredia.

Uplatniteľnosť

Každý maloobchodný predajca môže určiť najúčinnejšie mechanizmy zamerané na zlepšenie dodávateľského reťazca. U veľkých maloobchodných predajcov, ktorí majú výrobky s vlastnou značkou, sa môžu zaviesť všetky aspekty týchto najlepších postupov environmentálneho manažérstva.

U malých podnikov sa tento postup obmedzuje na určenie prioritných produktov v záujme ovplyvňovania rozhodovania alebo ekologického obstarávania založeného na certifikácii treťou stranou. Priebežné uplatňovanie systematického a cieleného prístupu nespôsobuje značné výdavky.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i17) Percentuálny podiel z celkového predaja zastúpený výrobkami z dodávateľských reťazcov, ktoré boli environmentálne zlepšené prostredníctvom certifikácie alebo noriem maloobchodného predajcu alebo zásahu.	(b13) Zavedenie systematického hodnotenia (samostatne alebo prostredníctvom konzorcií) dodávateľských reťazcov hlavných výrobkov.
(i18) Počet dodávateľských reťazcov prioritných výrobkov, ktoré boli rozsiahle environmentálne zlepšené (zdokonalené produkty predstavujú aspoň 50 % hodnoty predaja v rámci skupiny) prostredníctvom uplatnenia najlepších postupov.	

3.2.3. Oplyňovanie rozhodovania a ekologické obstarávanie prioritných skupín výrobkov na základe certifikácie treťou stranou

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú vylúčiť najviac neudržateľné produkty (napr. ohrozené druhy) a má sa vyžadovať rozsiahle (t. j. cieľ 100 % podielu z predaja) uplatňovanie certifikácie v súlade s environmentálnymi normami tretej strany týkajúce sa výrobkov, ktoré boli označené za priority pre zlepšenie životného prostredia. Environmentálne normy sa vzťahujú na výrobky a/alebo dodávateľov a všeobecne sa klasifikujú ako základné, zlepšené a príkladné v závislosti od prítomnosti a úplnosti požiadaviek na ochranu životného prostredia (pozri tabuľku 3.8 pre názorné a informatívne príklady). V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa uplatní najvyššia úroveň široko uznávanej dostupnej environmentálnej normy.

Tabuľka 3.8

Názorné a informatívne príklady najlepších postupov týkajúcich sa referenčných kritérií excelentnosti v rámci týchto najlepších postupov environmentálneho manažérstva v jednotlivých skupinách výrobkov

Skupina výrobkov	Príklady najlepších postupov (skutočné alebo cieľové podiely z predaja pre rôzne normy)
Káva, čaj	(100 % Fair-trade, 100 % 4C)
Ovocie a zelenina	100 % Global GAP
Tuky a oleje	100 % RSPO; 100 % RTRS
Morské živočíchy	100 % MSC
Cukor	100 % Fair-trade
Textil	100 % BCI
Drevo a papier	100 % FSC

Uplatniteľnosť

Tieto najlepšie postupy environmentálneho manažérstva sa uplatňujú na všetkých maloobchodníkoch. Referenčné kritériá excelentnosti sa vyjadrujú vo vzťahu k výrobkom pod vlastnou značkou, ktoré predávajú väčší maloobchodní predajcovia.

Malé podniky bez radu výrobkov pod vlastnou značkou by sa mali vyhnúť výrobkom, ktoré najviac škodia životnému prostrediu (napr. ohrozené druhy rýb) a mali skladovať značkové výrobky, ktoré boli certifikované podľa príslušných environmentálnych noriem (napr. tabuľka 3.3).

Environmentálne normy tretej strany sa nemusia vzťahovať na všetky príslušné environmentálne aspekty a procesy naprieč dodávateľským reťazcom, a prísne environmentálne široko uplatniteľné normy nie sú k dispozícii pre všetky skupiny výrobkov. Pre skupiny výrobkov, ktoré nie sú uvedené v tabuľke 3.8, sa môže plánovať zlepšovanie dodávateľského reťazca prostredníctvom presadzovania požiadaviek týkajúcich sa výrobcu/dodávateľa, zásahu maloobchodníka (napr. referenčné porovnanie dodávateľov) a podpory popredných ekologických výrobkov, ako je uvedené v ďalších najlepších postupoch environmentálneho manažérstva.

Ak sa environmentálna certifikácia zakladá na kritériách kvalifikujúcich na získanie zákazky, náklady na dodržiavanie predpisov a certifikáciu hradia dodávateľa a neprenášajú sa na maloobchodníkov. V rámci najlepšieho postupu však maloobchodníci poskytujú podporu existujúcim dodávateľom pri získavaní certifikácie. V takomto prípade si náklady medzi sebou rozdeľujú. Dodávateľa môžu považovať náklady na dodržiavanie predpisov za investíciu zameranú na rozšírenie prijatia ich výrobkov na trhu a prípadne na uplatnenie cenových prirážok. V prípade maloobchodníkov môžu byť dodatočné náklady spojené s touto technikou vyvážené znížením rizík dodávateľského reťazca a možným cenovým a marketingovým výhodám.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i19) Percentuálny podiel predaných výrobkov v rámci určitej skupiny výrobkov, ktoré sú certifikované podľa osobitnej environmentálnej normy tretej strany, v súlade s predajnou hodnotou.	(b14) Maloobchodník preukazuje napredovanie správnym smerom v rámci podrobného plánu pre dosiahnutie 100 % certifikácie prostredníctvom „zlepšenej“ environmentálnej normy (tabuľka 3.6) vlastných značkových výrobkov v rámci určitých skupín výrobkov, ako je napríklad káva, čaj, tuky a oleje, cukor a textil.
(i20) Environmentálna prísnosť a úplnosť normy tretej strany, ako je všeobecne uvedené prostredníctvom kategorizácie podľa základnej, zlepšenej alebo exemplárnej normy.	
(i21) Počet skupín výrobkov, v rámci ktorých je viac ako polovica predajov certifikovaná podľa environmentálnej normy tretej strany.	
	(b15) Maloobchodník preukazuje napredovanie správnym smerom v rámci podrobného plánu pre dosiahnutie 100 % certifikácie prostredníctvom určitej „exemplárnej“ environmentálnej normy (tabuľka 3.7) skupín výrobkov, ako sú napríklad morské živočíchy, drevo a papier.

3.2.4. Presadzovanie environmentálnych požiadaviek na dodávateľov prioritných skupín výrobkov

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú stanoviť environmentálne kritériá pre prioritné výrobky a ich dodávateľov, zameriavajúc sa na určené problémové oblasti v oblasti životného prostredia, a presadzovať dodržiavanie týchto kritérií prostredníctvom auditu výrobkov a dodávateľov.

Uplatniteľnosť

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva sa uplatňuje na veľkých maloobchodných predajcov a na prioritné výrobky pod vlastnou značkou. Audit environmentálneho správania dodávateľa sa môže integrovať do systémov kontroly sociálneho auditu a kvality výrobkov s cieľom minimalizovať dodatočné náklady. U dodávateľov sa môžu náklady na dodržiavanie predpisov vyvážiť zlepšenou bezpečnosťou dopytu a zvýšenou predajnosťou ich výrobkov a všetkými cenovými prírôkami, ktoré môžu následne uskutočniť. U maloobchodníkov sa môžu náklady vyvážiť obmedzenými rizikami strednodobého obchodného dodávateľského reťazca týkajúcimi sa dobrej povesti, ktoré sú spojené s neudržateľnými praktikami, ako aj rôznymi cenovými a marketingovými prírôkami, ktoré môžu následne uplatňovať.

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva sa neuplatňuje na **malé podniky**.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i22) Percentuálny podiel z predaja produktov vlastnej značky v rámci skupiny výrobkov, ktorá je v súlade so špecifickými požiadavkami na ochranu životného prostredia.	(b16) 100 % predaja produktov vlastnej značky v rámci skupiny výrobkov je v súlade s osobitnými požiadavkami na ochranu životného prostredia vymedzenými maloobchodným predajcom.
(i23) Environmentálne správanie zastúpené týmito požiadavkami.	
(i24) Percentuálne dodržiavanie cieľov v rámci skupiny výrobkov, v ktorých sa vykonáva program pre rozsiahle plnenie cieľov.	
(i25) Počet skupín výrobkov, v rámci ktorých viac ako polovica predajov zodpovedá špecifickým environmentálnym požiadavkám.	

3.2.5. Podnecovanie zlepšenia výkonnosti dodávateľa prostredníctvom referenčného porovnávania a šírenia najlepších postupov

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má podnecovať zlepšenie dodávateľov vytvorením systému výmeny informácií, ktoré môžu byť použité na porovnanie dodávateľov, a šírením lepších postupov riadenia. Tento posledný aspekt môže pomôcť dodávateľom dodržiavať normy tretích strán a kritériá vymedzené maloobchodnými predajcami.

Uplatniteľnosť

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva sa uplatňuje na veľkých maloobchodných predajcov a na prioritné výrobky pod vlastnou značkou. Maloobchodníci môžu ponúknuť dodávateľom malú cenovú prirážku na podporu účasti na programoch zameraných na zlepšenie a môžu im platiť za zber údajov a šírenie lepších postupov riadenia. Tieto náklady by sa mali vyvážiť obmedzenými rizikami strednodobého obchodného dodávateľského reťazca týkajúcimi sa dobrej povesti, ktoré sú spojené s neudržateľnými praktikami, ako aj cenovými prirážkami, ktoré môžu maloobchodníci následne uplatňovať. Dividendy z akýchkoľvek zistených zlepšení účinnosti môžu byť spoločne používané s maloobchodníkmi prostredníctvom zmluvných dohôd.

Tieto najlepšie postupy environmentálneho manažérstva sa neuplatňujú na **malé podniky**.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i26) Percentuálny podiel z predaja produktov vlastnej značky pochádzajúcich od dodávateľov, ktorí sa zúčastňujú programov organizovaných maloobchodníkmi s cieľom zlepšiť environmentálne správanie.	(b17) 100 % predaja produktov vlastnej značky v rámci skupiny výrobkov pochádza od dodávateľov, ktorí sa zúčastňujú programov organizovaných maloobchodníkmi s cieľom zlepšiť environmentálne správanie.
(i27) Úroveň environmentálneho správania zastúpená príslušnými programami.	
(i28) Percentuálne ciele zúčastnených dodávateľov v skupinách výrobkov, v rámci ktorých sa vykonáva program zlepšenia dodávateľov.	
(i29) Počet skupín výrobkov, kde viac ako polovica predaja pochádza od dodávateľov, ktorí sa zúčastňujú programov organizovaných maloobchodníkmi s cieľom zlepšiť environmentálne správanie.	

3.2.6. Spoločný výskum a vývoj zameraný na rozsiahle podnecovanie zlepšovania dodávateľského reťazca a inovácie

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má strategicky spolupracovať s ostatnými zúčastnenými stranami s cieľom určiť a rozvíjať inovatívne riešenia pre zlepšenie dodávateľského reťazca a rozvíjať všeobecne akceptované environmentálne normy.

Uplatniteľnosť

Každý veľký maloobchodný predajca s dodávateľskými reťazcami vlastnej značky môže spolupracovať s výskumnými inštitútmi alebo konzultačnými spoločnosťami s cieľom zlepšiť udržateľnosť dodávateľského reťazca. Maloobchodní predajcovia môžu chcieť zamerať tento výskum a vývoj na skupiny výrobkov, pre ktoré neexistujú žiadne možnosti komerčne dostupných a široko uplatniteľných zlepšení. Tento postup môže byť považovaný za investíciu do zabezpečenia udržateľného a hospodársky konkurencieschopného dodávateľského reťazca.

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva sa neuplatňuje na **malé podniky**.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i30) Výdavky na výskum udržateľného dodávateľského reťazca (vyjadrené vo vzťahu k obratu).	—
(i31) Kvalitatívne posúdenie, či je výskum zameraný na inovatívne, stupňovateľné a vysoko potenciálne možnosti zlepšenia.	
(i32) Konkrétne environmentálne zlepšenia súvisiace s vykonávaním výskumných výstupov.	

3.2.7. Podpora popredných ekologických výrobkov

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú podporiť popredné certifikované ekologické výrobky. Kampane na zvyšovanie povedomia, získavanie zdrojov, stanovovanie cien, umiestnenie výrobkov v predajni a reklama sú dôležitou súčasťou tohto postupu, ktorý sa môže účinne vykonávať prostredníctvom rozvoja ekologických rozsahov vlastnej značky.

Uplatniteľnosť

Všetci maloobchodní predajcovia môžu skladovať popredné ekologické produkty a podporovať ich spotrebu. Veľkí maloobchodní predajcovia môžu zaviesť tento postup vo väčšej miere, a to prostredníctvom rozvoja ekologických rozpätí vlastnej značky. Náklady dodávateľov spojené s poprednou certifikáciou môžu byť prenesené na maloobchodníkov. Certifikované popredné ekologické výrobky sú spojené s významnými cenovými prírážkami a vyššími ziskovými maržami. Ekologické rozpätia vlastnej značky tiež pravdepodobne prispievajú k zvýšeniu celkového predaja výrobkov vlastnej značky maloobchodníka prostredníctvom pozitívneho „haló efektu“.

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva sa uplatňuje na **malé podniky**.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i33) Percento predaja v rámci skupiny výrobkov certifikovaných podľa popredných exemplárnych noriem.	(b18) 10 % predaja v rámci skupín potravinových výrobkov, ktoré sú certifikované ako biopotraviny
(i34) Počet skupín výrobkov, pre ktoré sú popredné ekologické výrobky ponúkané.	(b19) 50 % predaja výrobkov z bavlny, ktoré sú certifikované ako biovýrobky
(i35) Existencia rozsiahleho radu ekologických výrobkov vlastnej značky (áno/nie).	(b20) 10 % predaja v rámci skupín nepotravinárskych výrobkov, ktoré sú certifikované podľa oficiálnych environmentálnych značiek overených treťou stranou v zmysle definície environmentálneho označovania typu I podľa ISO.

3.3. Doprava a logistika

3.3.1. Zelené verejné obstarávanie a environmentálne požiadavky na dopravcov

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú zahrnúť kritériá environmentálneho správania a predkladania správ, vrátane požiadaviek na vykonávanie najlepších postupov environmentálneho manažérstva opísaných v tomto dokumente, do verejného obstarávania dopravných a logistických služieb poskytovaných tretími stranami.

Uplatniteľnosť

Každý maloobchodný predajca nakupuje aspoň časť dopravných a logistických operácií od poskytovateľov tretích strán a pri nákupe sa môže rozhodovať podľa efektívnosti alebo environmentálnych kritérií. Zefektívnenie dopravných a logistických operácií vedie k zníženiu prevádzkových nákladov a vyžaduje si efektívne monitorovanie a predkladanie správ. Efektívni dopravcovia tretích strán môžu maloobchodným predajcom ponúknuť lacnejšie služby.

Drobní maloobchodní predajcovia sú zvyčajne závislí od poskytovateľov tretích strán.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i36) Percentuálny podiel dopravcov s osvedčením o splnení noriem súvisiacich s ochranou životného prostredia (vrátane registrácie v programoch predkladania správ).	(b21) 100 % poskytovateľov dopravných a logistických služieb spĺňa:
(i37) Percentuálny podiel dopravcov, ktorí spĺňajú osobitné environmentálne požiadavky alebo najlepšie postupy environmentálneho manažérstva opísané v tomto dokumente.	i) normy súvisiace s ochranou životného prostredia overené treťou stranou alebo;
	ii) osobitné environmentálne požiadavky, alebo;
	iii) najlepšie postupy environmentálneho manažérstva opísané v tomto dokumente.

3.3.2. Monitorovanie efektívnosti a predkladanie správ pri všetkých dopravných a logistických operáciách

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú predkladať správy o efektívnosti a environmentálnom správaní pre všetky dopravné a logistické operácie medzi priamymi dodávateľmi, distribučnými strediskami, maloobchodnými predajcami a zariadeniami pre nakladanie s odpadom na základe monitorovania vnútropodnikových postupov a údajov poskytnutých tretími stranami.

Uplatniteľnosť

Tento postup môžu uplatňovať všetci maloobchodní predajcovia. Predkladanie správ o vnútropodnikových dopravných a logistických operáciách sa bude týkať len väčších maloobchodných predajcov. Monitorovanie efektívnosti a predkladanie správ si vyžaduje menšie investície do nevyhnutne potrebných systémov informačných technológií a riadenia, môže však poukázať na možnosti zefektívnenia dopravných a logistických operácií.

Pre malé podniky sú k dispozícii základné údaje o priemerných emisných faktoroch pri jednotlivých spôsoboch dopravy na účely odhadu emisií.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i38) Tony CO ₂ ekv. za rok uvoľnené v dôsledku dopravných a logistických operácií.	(b22) Pri 100 % dopravných a logistických operácií medzi priamymi dodávateľmi, maloobchodnými predajcami a zariadeniami pre nakladanie s odpadom, vrátane operácií vykonávaných dopravcami tretích strán, sa vykazujú tieto ukazovatele: i) percentuálny podiel dopravy podľa jednotlivých spôsobov; ii) kg CO ₂ ekv. na m ³ alebo dodanú paletu.
(i39) kg CO ₂ ekv. na m ³ alebo dodanú paletu.	
(i40) Či sa vykazujú tieto parametre pre všetky príslušné dopravné a logistické operácie: i) počet a percentuálny podiel km/tonokilometrov (tkm) podľa rôznych spôsobov dopravy; ii) kg CO ₂ ekv. na tonu, na m ³ alebo na dodanú paletu.	(b23) Pri všetkých vnútropodnikových dopravných a logistických operáciách medzi priamymi dodávateľmi, maloobchodnými predajcami a zariadeniami pre nakladanie s odpadom sa vykazujú tieto ukazovatele: i) koeficient zaťaženia nákladného vozidla (% hmotnosti alebo objemovej kapacity); ii) kg CO ₂ ekv. na tkm.
(i41) Či sa vykazujú tieto ukazovatele pre všetky vnútropodnikové dopravné a logistické operácie: i) koeficient zaťaženia nákladného vozidla (% hmotnosti alebo objemovej kapacity); ii) kg CO ₂ ekv. na tkm.	

3.3.3. Integrácia efektívnosti dopravy do rozhodnutí o získavaní zdrojov a do dizajnu obalov

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má integrovať efektívnosť dopravy do rozhodnutí o získavaní zdrojov a do dizajnu obalov, a to na základe posúdenia životného cyklu výrobkov obstaraných z rôznych regiónov a prostredníctvom takých návrhov obalov, vďaka ktorým sa maximalizuje hustota prepravných jednotiek.

Uplatniteľnosť

Tento postup sa uplatňuje pri veľkých maloobchodných predajcoch s radmi vlastných značiek. Do veľkej miery závisí od umiestnenia výrobku a zdroja a súvisí s viacerými činiteľmi získavania zdrojov. Pokiaľ ide o obaly, zvýšením hustoty zabalených tovarov je možné výrazne zvýšiť efektívnosť dopravy a následne znížiť dopravné náklady.

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva sa neuplatňuje pri **malých podnikoch**.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i39) kg CO ₂ ekv./dodaný m ³ (alebo paletu). (i42) Rozdelenie dopravy podľa spôsobu. (i43) Počet skupín výrobkov v prípade, že získavanie zdrojov alebo obaly boli špecificky upravené s cieľom znížiť vplyv dopravy, logistiky a životného cyklu na životné prostredie. (i44) Systematické zlepšovanie obalov s cieľom maximalizovať hustotu a zvýšiť efektívnosť dopravy a logistiky (áno/nie).	(b24) Systematické zlepšovanie obalov s cieľom maximalizovať hustotu a zvýšiť efektívnosť dopravy a logistiky.

3.3.4. Prechod k efektívnejším spôsobom dopravy

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má uskutočniť prechod k efektívnejším spôsobom dopravy, predovšetkým k železničnej a vodnej doprave a väčším nákladným vozidlám, a minimalizovať letecká nákladná doprava v najväčšom možnom rozsahu prepravných vzdialeností. Možnosť realizácie takéhoto prechodu môže byť obmedzená na základnú distribúciu, z dodávateľských distribučných stredísk do distribučných stredísk maloobchodných predajcov, keďže prvé a posledné kilometre sa často musia uskutočniť s využitím cestnej dopravy. Zmeny spôsobu dopravy si teda vyžadujú optimalizáciu distribučných sietí s cieľom zahrnúť presuny medzi jednotlivými spôsobmi (napríklad situovanie distribučných stredísk tak, aby mali prístup k železničným a vodným sieťam). Súčasťou tohto postupu je prechod od menších nákladných vozidiel k väčším, vrátane nákladných vozidiel s dvojposchodovými príviesmi, a to z dôvodu oveľa vyššej efektívnosti veľkých nákladných vozidiel v porovnaní s malými nákladnými vozidlami. Zmeny spôsobov dopravy môžu byť tiež zdrojom informácií pre rozhodnutia o získavaní zdrojov, pri ktorých doprava predstavuje významnú súčasť vplyvu životného cyklu výrobku na životné prostredie (vzhľadom na všetky významné vplyvy životného cyklu).

Tabuľka 3.9

Spôsoby dopravy v poradí, v akom sa uprednostňujú z hľadiska ochrany životného prostredia (na prvom mieste je najvyššie hodnotenie)

Hodnotenie	Spôsob dopravy
1	Nákladná železničná doprava
2	Oceánska loď
3	Vnútrozemská vodná cesta
4	Veľké nákladné vozidlo
5	Stredné nákladné vozidlo
6	Malé nákladné vozidlo
7	Nákladná letecká doprava

Uplatniteľnosť

Všetci maloobchodní predajcovia môžu prijať opatrenia na prechod k menej znečisťujúcim spôsobom prepravy tovaru, aspoň pokiaľ ide o veľkosť vozidiel, a najväčší maloobchodní predajcovia môžu presunúť aspoň časť základnej distribúcie z pozemných komunikácií na železnicu alebo vodu. Dosiachnutie rozsiahlych zmien spôsobu prepravy maloobchodného tovaru a prechod od cestnej dopravy k železničnej a vnútrozemským vodným cestám si vyžaduje zlepšenie vnútroštátnej infraštruktúry železníc a vodných ciest a širšiu cezhraničnú koordináciu zo strany prevádzkových spoločností. Vnútroštátna dopravná infraštruktúra a politika (napr. spoplatnenie používania ciest) môžu zásadným spôsobom ovplyvniť rozsah zlepšení zo strany maloobchodných predajcov, ako aj ich rozhodovanie o spôsobe dopravy.

Tento postup sa neuplatňuje pri **malých podnikoch**, okrem prípadov, keď dostupné voľby v rámci verejného obstarávania umožňujú výber efektívnejších spôsobov dopravy pre konkrétne výrobky.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i45) Percentuálny podiel špecifikovaných efektívnejších spôsobov dopravy na celkovej doprave výrobkov (tkm), od priamych dodávateľov do predajní.	(b25) Viac ako 50 % pozemnej dopravy medzi priamymi dodávateľmi a maloobchodnými distribučnými strediskami, podľa predajnej hodnoty, sa realizuje po vode/po železnici (ak to umožňuje infraštruktúra).
(i46) Percentuálny podiel špecifikovaných efektívnejších spôsobov dopravy na celkovej medzinárodnej doprave výrobkov (tkm).	(b26) Viac než 99 % zámorskej dopravy (podľa predajnej hodnoty) sa realizuje loďami.

3.3.5. *Optimalizácia distribučnej siete*

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má optimalizovať distribučná sieť prostredníctvom systematického uplatňovania najefektívnejšej z týchto možností: i) strategické centralizované uzly zahŕňajúce železničnú a vodnú dopravu, ii) konsolidované platformy a iii) priame smerovanie trás.

Uplatniteľnosť

Tento postup sa uplatňuje pri veľkých maloobchodných predajcoch s vnútro podnikovými dopravnými a logistickými službami a pri dopravcoch tretích strán, predovšetkým vtedy, keď sa výrobky obstarávajú na dlhšie vzdialenosti. Tento postup si nevyžaduje podstatné investície. Budovanie nových centrálnych uzlov integrovaných so železničnými a vodnými dopravnými sieťami si naopak vyžaduje podstatné investície. V oboch prípadoch môže zvýšená efektívnosť zavázania a využívanie efektívnejších spôsobov dopravy na dlhších trasách viesť k podstatnému zníženiu prevádzkových nákladov.

Tento postup sa neuplatňuje pri **malých podnikoch**.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i39) kg CO ₂ ekv. na dodaný m ³ (alebo paletu).	(b27) Systematická optimalizácia distribučných sietí prostredníctvom zavedenia strategických uzlových miest, konsolidovaných platform a priameho smerovania trás.
(i47) Počet používaných konsolidovaných platform alebo strategických centrálnych uzlov, príp. počet používaných priamych prepravných trás.	
(i48) Percentuálne zníženie emisií skleníkových plynov z dopravných a logistických operácií prostredníctvom zavedenia špecifikovaných možností zlepšenia distribučných sietí.	
(i49) Outsourcing dopravných a logistických operácií zabezpečený poskytovateľmi tretích strán s optimalizovanou distribučnou sieťou (áno/nie).	
(i50) Systematická optimalizácia distribučných sietí prostredníctvom zavedenia strategických uzlových miest, konsolidovaných platform a priameho smerovania trás (áno/nie).	

3.3.6. *Optimalizácia plánovania trás, využívanie telematiky a školenie vodičov*

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má optimalizovať prevádzková efektívnosť prostredníctvom efektívneho plánovania trás, využívania telematiky a školenia vodičov. Efektívne plánovanie trás zahŕňa využitie vozidiel zaistujúcich dodávky do predajní na odvoz odpadu a dodávok dodávateľov do distribučných stredísk pri spätočnej ceste, ako aj nočnú prepravu s cieľom vyhnúť sa dopravným zápcham.

Uplatniteľnosť

Tento postup sa uplatňuje na všetky výrobky, ktoré sa majú dodať veľkým maloobchodným predajcom s vnútro podnikovými dopravnými a logistickými službami a pri dopravcoch tretích strán. Školením vodičov sa zvyčajne dosiahne 5 % úspora paliva. Optimalizácia trás si môže vyžadovať podstatné investície do informačných technológií, môžu sa ňou však znížiť kapitálové investičné náklady (vyžaduje sa nižší počet nákladných vozidiel) a zásadne znížiť prevádzkové náklady (náklady na palivo).

Uplatňuje sa pri **malých podnikoch**, ak majú svoje vlastné prepravné vozidlá (napr. dodávkové vozidlá).

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i39) kg CO ₂ ekv. na dodaný m ³ (alebo paletu).	(b28) 100 % vodičov sa nepretržite školí v oblasti efektívneho riadenia vozidiel alebo je zavedený systém motivácie vodičov na efektívne riadenie vozidiel.
(i51) Priemerný percentuálny podiel efektívnosti nákladky vozidlového parku (objemová alebo hmotnostná kapacita) alebo priemerný percentuálny podiel jász vozidlového parku naprázdno (km nákladných vozidiel), alebo priemerne g CO ₂ ekv./tkm vozidlového parku.	(b29) Systematická optimalizácia plánovania trás prostredníctvom prepravy odpadu alebo dodávok od dodávateľov na spätočnej ceste nákladných vozidiel zásobujúcich predajne, využívanie telematiky a predĺženie lehôt dodávok.
(i52) Percentuálny podiel vodičov, ktorí sa nepretržite školia v oblasti efektívneho riadenia motorových vozidiel.	
(i53) Realizácia systému motivácie vodičov na efektívne riadenie vozidiel (áno/nie).	
(i54) Percentuálne zníženie emisií skleníkových plynov z dopravných a logistických operácií prostredníctvom zavedenia špecifikovaných možností (napr. preprava odpadu alebo dodávok od dodávateľov na spätočnej ceste nákladných vozidiel, telematika, školenie vodičov a motivačné systémy, dodávky mimo dopravnej špičky).	
(i55) Systematická optimalizácia plánovania trás prostredníctvom prepravy odpadu alebo dodávok od dodávateľov na spätočnej ceste nákladných vozidiel zásobujúcich predajne, využívanie telematiky a predĺžené lehoty dodávok (áno/nie).	

3.3.7. Minimalizácia vplyvu cestných vozidiel na životné prostredie prostredníctvom nákupných rozhodnutí a dodatočných úprav

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má minimalizovať vplyv cestných vozidiel na životné prostredie prostredníctvom rozhodnutí o nákupoch a modernizačných úprav. Ide o nákupy vozidiel s alternatívnym pohonom, efektívnych vozidiel s nízkou mierou znečisťovania a hlučnosti, o aerodynamické úpravy a používanie pneumatík s nízkym valivým odporom.

Uplatniteľnosť

Tento postup sa uplatňuje pre všetky výrobky, ktoré sa majú dodať veľkým maloobchodným predajcom s vnútro podnikovými dopravnými a logistickými službami a pri dopravoch tretích strán. Čas návratnosti menších investícií do aerodynamických úprav a väčších investícií do zakúpenia ťahačov a prívesov pre vozidlá, ktoré jazdia na veľké vzdialenosti a vyššími rýchlosťami (> 80 km/h), je približne dva roky. Rovnaký čas návratnosti je v prípade montáže pneumatík s nízkym valivým odporom. Vozidlá s alternatívnym pohonom si vyžadujú podstatne vyššie investičné náklady.

Tento postup sa uplatňuje pri **malých podnikoch**, ak majú svoje vlastné prepravné vozidlá (napr. dodávkové vozidlá).

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i56) l/100 km (spotreba paliva vozidla) alebo kg CO ₂ ekv. na tkm.	(b30) 100 % nákladných vozidiel spĺňa normu EURO V ⁽¹⁾ a spotreba paliva ťažkých nákladných vozidiel je nižšia ako 30 l/100 km.
(i57) Percentuálny podiel vozidiel vo vozidlovom parku spĺňajúcich požiadavky jednotlivých tried EURO.	(b31) 100 % vozidiel, prívesov a nakladacích zariadení spĺňa normy hlučnosti PIEK alebo rovnocenné normy, čo umožňuje dodávky v noci.
(i58) Percentuálny podiel vozidiel, prívesov a nakladacích zariadení, ktoré spĺňajú normy hlučnosti PIEK alebo rovnocenné normy a umožňujú dodávky v noci.	(b32) Prevádzka vozidiel s alternatívnym pohonom (zemný plyn, bioplyn, elektrina).
(i59) Percentuálny podiel vozidiel vo vozidlovom parku poháňaných alternatívnymi zdrojmi paliva vrátane zemného plynu, bioplynu alebo elektriny.	(b33) 100 % vozidiel je vybavených pneumatikami s nízkym valivým odporom.

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i60) Percentuálny podiel vozidiel vo vozidlovom parku vybavených pneumatikami s nízkym valivým odporom.	(b34) 100 % vozidiel a prívesov je skonštruovaných alebo upravených tak, aby sa zlepšili ich aerodynamické vlastnosti.
(i61) Percentuálny podiel vozidiel a prívesov vo vozidlovom parku skonštruovaných alebo upravených tak, aby sa zlepšili ich aerodynamické vlastnosti.	
<p>(¹) Norma emisií motorových vozidiel EURO VI nadobudla účinnosť koncom roku 2012, preto sa môže pokladať za referenčné kritérium excelentnosti v budúcnosti.</p>	

3.4. Nakladanie s odpadom

3.4.1. Minimalizácia vzniku potravinového odpadu

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú integrovať postupy na predchádzanie vzniku potravinového odpadu, ktoré nepoškodzujú životné prostredie, ako sú monitorovanie, audit, stanovenie priorít, logistické otázky, lepšie mechanizmy uchovávanía, kontrola teploty a vlhkosti v predajniach, distribučných strediskách a dodávkových vozidlách, školenia zamestnancov, darcovstvo, rady spotrebiteľom atď., ako aj postupy na predchádzanie skládkovaniu a spaľovaniu potravinového odpadu prostredníctvom fermentačných procesov.

Uplatniteľnosť

Ide o nákladovo efektívne opatrenie určené pre maloobchodných predajcov potravín bez ohľadu na veľkosť a členský štát. Môžu však byť zavedené politiky, ktoré bránia darovaniu potravín alebo od neho odrádzajú.

Všetky **malé podniky** môžu uplatňovať preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku potravinového odpadu. Náklady na správu a riadenie by sa kompenzovali úsporami nákladov, ktoré by vyplynuli zo zníženia strát výrobkov a zmenšenia objemu vzniknutého odpadu.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i62) kg alebo ton potravinového odpadu, absolútna hodnota, na m ² alebo miliónov EUR obratu.	(b35) Žiadny potravinový odpad sa neodosiela na skládky ani do spaľovní.
(i63) Percentuálny podiel vzniku potravinového odpadu vzhľadom na celkové nákupy potravín.	
(i64) kg alebo ton potravín, pri ktorých už uplynul odporúčaný dátum predaja, ale ešte neuplynul dátum spotreby, a ktoré boli darované na charitatívne účely.	
(i65) kg potravinového odpadu odoslaného na spracovanie v rámci zhodnotenia, napríklad na fermentáciu.	
(i66) kg potravinového odpadu odoslaného na skládky alebo do spaľovní.	

3.4.2. Integrácia nakladania s odpadom do činností maloobchodných predajcov

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú integrovať postupy nakladania s odpadom, pričom sa uprednostňuje predchádzanie vzniku odpadu. Najlepšie postupy zahŕňajú:

- Vnútropodnikové postupy riadenia:
 - oddelený zber a špecifické nakladanie s odpadom na účely opätovného použitia: lisovanie, briketovanie v prípade odpadového papiera a plastov, chladenie potravinového odpadu atď.,
 - monitorovanie vzniku odpadu,
 - príprava na opätovné použitie obalov, napríklad paliet a plastových boxov pre dodávateľov, distribučné strediská, vitríny v predajniach a na dodávky do domácností,
 - školenie personálu.

- Postupy riadenia organizácií:
 - monitorovanie odpadu vzniknutého v predajniach podľa kategórií a podľa konečného cieľa,
 - zavedenie spätnej logistiky pre nakladanie s obalmi (určenými na opätovné použitie alebo recykláciu), odpadom z elektrických a elektronických materiálov a ďalšími odpadmi (napríklad nebezpečné odpady) pre dodávateľov, zariadenia na spracovanie odpadov a/alebo distribučné strediská,
 - nadviazanie miestnych a/alebo regionálnych partnerstiev na účely nakladania s odpadom,
 - informácie pre spotrebiteľov týkajúce sa zodpovedného nakladania s odpadom v domácnostiach.

Uplatniteľnosť

Opísané techniky je možné uplatňovať pri každom maloobchodnom predajcovi. Najlepšie postupy by mali byť vhodné pre maloobchodných predajcov, ktorí riadia väčší počet predajní a distribučných stredísk. Pridelenie finančných prostriedkov na efektívne zníženie objemu odpadu by malo byť hospodársky odôvodnené. Veľkoobjemová preprava späť do distribučných stredísk by mala umožňovať zníženie nákladov na nakladanie s odpadmi v porovnaní s nákladmi dohodnutými na miestnej úrovni či na úrovni predajne.

Malé podniky vytvárajúce veľké množstvo odpadu by mali vyčleniť prostriedky a vyškoliť personál v oblasti riadneho nakladania s odpadom.

Súvisiaci ukazovateľ environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovateľ environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i67) Miera recyklácie a opätovného použitia.	(b36) Systém nakladania s odpadom je integrovaný do predajne a jeho cieľom je recyklovať alebo opätovne používať 100 % druhotných obalov.

3.4.3. Systémy zálohovania PET a PE fliaš a vracania použitých výrobkov

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú zaviesť systémy vratných obalov, napríklad PET alebo PE fliaš, a integrovať do podnikovej logistiky.

Uplatniteľnosť

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva môžu realizovať maloobchodní predajcovia potravín, najmä veľké reťazce. Vyžaduje si vyčlenenie prostriedkov, údržbu a vybavenie. V niektorých krajinách je záväzný (napr. Holandsko, Švédsko a Nemecko).

Pri **malých podnikoch** si tento postup vyžaduje dodatočné zdroje pre každodennú prevádzku systému vracania obalov.

Súvisiaci ukazovateľ environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovateľ environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i68) Percentuálny podiel miery recyklácie od spotrebiteľov vymedzený podľa predaja vratných fliaš.	(b37) Spotrebiteľia vracajú 80 % bez zálohy alebo 95 % so zálohou.

3.5. Zníženie spotreby papiera a používanie certifikovaného/recyklovaného papiera na publikácie

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa má znížiť vplyv na životné prostredie prostredníctvom zníženia spotreby materiálu, napríklad optimalizáciou spotreby papiera určeného pre komerčné publikácie alebo použitím papiera, ktorý menej poškodzuje životné prostredie.

Uplatniteľnosť

Vykonávanie tohto najlepšieho postupu environmentálneho manažérstva môže byť prínosné pre všetkých maloobchodných predajcov, predovšetkým pre veľké reťazce vydávajúce veľké množstvo tlačených komerčných publikácií. Správne uplatňovaný postup zníženia spotreby papiera môže viesť k úsporám nákladov.

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva sa uplatňuje pri **malých podnikoch**.

Súvisiace ukazovatele environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovatele environmentálneho správania	Referenčné kritériá excelentnosti
(i69) Percentuálny podiel používaného papiera, ktorý je certifikovaný.	(b38) 100 % certifikovaného/recyklovaného papiera.
(i70) Gramáž používaného papiera.	(b39) Gramáž nižšia než 49 gr/m ² .
(i71) Percentuálny podiel natieraného papiera.	(b40) Menej než 10 % natieraného papiera.
(i72) Percentuálny podiel tlačiarň s certifikátom EMAS alebo ISO 14001.	(b41) 100 % tlačiarň s certifikátom EMAS alebo ISO 14001.

3.6. Zachytávanie a opätovné využitie dažďovej vody

V rámci tohto najlepšieho postupu environmentálneho manažérstva sa má zachytávať, opätovne využívať alebo na mieste vsakovať dažďová voda zo striech a parkovísk.

Uplatniteľnosť

Postup môžu vykonávať maloobchodní predajcovia, ktorí majú vlastné budovy a/alebo parkoviská, na miestach s vhodnými podmienkami. Uplatniteľnosť tejto techniky môže byť ovplyvnená klimatickými podmienkami a štandardným systémom zachytávania dažďovej vody v obci. Ide o nákladovo náročné opatrenie.

Tento najlepší postup environmentálneho manažérstva sa uplatňuje pri **malých podnikoch**.

Súvisiaci ukazovateľ environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovateľ environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i73) Do systému nakladania s vodou je integrované zachytávanie dažďovej vody a/alebo jej vsakovanie na mieste (áno/nie).	(b42) Do systému nakladania s vodou je integrované zachytávanie dažďovej vody a/alebo jej vsakovanie na mieste.

3.7. Predchádzanie používaniu jednorazových plastových tašiek alebo iné opatrenia na ovplyvnenie správania spotrebiteľov

V rámci najlepších postupov environmentálneho manažérstva sa majú ovplyvniť spotrebiteľia tak, aby sa znížil ich vplyv na životné prostredie, a to prostredníctvom kampaní, napríklad odstránením plastových tašiek, zodpovednou reklamou a poskytovaním najlepších usmerňujúcich informácií spotrebiteľom.

Uplatniteľnosť

Tento postup môžu uplatňovať všetci maloobchodní predajcovia. Hlavnou hybnou silou jeho realizácie sú zvyčajne právne predpisy.

Uvedený najlepší postup environmentálneho manažérstva sa uplatňuje pri **malých podnikoch**.

Súvisiaci ukazovateľ environmentálneho správania a referenčné kritériá excelentnosti

Ukazovateľ environmentálneho správania	Referenčné kritérium excelentnosti
(i74) Počet jednorazových tašiek, ktoré sú k dispozícii pri pokladniciach.	(b43) Pri pokladniciach nie sú k dispozícii žiadne jednorazové tašky.

4. ODPORÚČANÉ HLAVNÉ UKAZOVATELE ENVIRONMENTÁLNEHO SPRÁVANIA JEDNOTLIVÝCH SEKTOROV

Ukazovateľ	Spoločné jednotky	Stručný opis	Odporúčaná minimálna úroveň monitorovania	Súvisiaci hlavný ukazovateľ podľa prílohy IV k nariadeniu (ES) č. 1221/2009 (časť C bod 2)	Referenčné kritérium excelentnosti a súvisiaci najlepší postup environmentálneho manažérstva
ENVIRONMENTÁLNE SPRÁVANIE V OBLASTI ENERGETICKEJ HOSPODÁRNOSTI					
1. Špecifické využívanie energie	kWh/m ² na rok	Využívanie energie (elektrina, vykurovanie, iné palivá) na jednotku predajnej plochy a za rok. Poznámky: — Nemalo by sa odrátať využívanie energie z obnoviteľných zdrojov. — Pri určení predajnej plochy je možné použiť korekčné koeficienty (vo funkcii výšky a ďalších technických parametrov). „Predajnú plochu“ by mal určiť maloobchodný predajca. — Neodporúča sa žiadna korekcia v súvislosti s pracovným časom. Mali by sa vykazovať číselné údaje o ročnej spotrebe energie.	Na predajňu (predajné miesto), distribučné stredisko alebo iné a na úrovni organizácie (súhrnná hodnota) Na hlavné energeticky náročné postupy: vykurovanie, elektrina na chladenie (podľa potreby) a elektrina na všetky ďalšie spôsoby využitia	Energetická účinnosť	Špecifické využívanie energie na m ² predajnej plochy na vykurovanie, chladenie a klimatizáciu nižšie ako alebo rovné 0 kWh/m² na rok , ak je možné integrovať odpadové teplo z chladenia. Inak nižšie ako alebo rovné 40 kWh/m² na rok pre nové budovy a 55 kWh/m² na rok pre staršie budovy. (Pozri najlepšie postupy environmentálneho manažérstva: 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3 a 3.1.4.)
2. Špecifické (lineárne) využitie energie na chladenie	kWh/m na rok	Využívanie energie chladiaceho systému na dĺžkový meter výkladnej skrine a za rok. Poznámky: — Neuplatňuje sa pri predajniach, v ktorých nie sú chladiace skrine, napríklad pri maloobchodných predajcoch iného tovaru ako potravín.	Na predajňu (predajné miesto)	Energetická účinnosť	Špecifická (lineárna) spotreba centralizovaného chladenia 3 000 kWh/m na rok . (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.1.6.)
3. Hustota výkonu osvetlenia	W/m ²	Výkon inštalovaných svietidiel na splnenie potrieb osvetlenia (základného osvetlenia a osvetlenia na účely prezentácie výrobkov) na jednotku predajnej plochy a za rok.	Na predajňu (predajné miesto), distribučné stredisko alebo iné Na plochu predajne a obdobie dňa, podľa potreby	Energetická účinnosť	Výkon inštalovaných svietidiel nižší než 12 W/m² pre supermarkety a nižší než 30 W/m² pre špecializované predajne.

Ukazovateľ	Spoločné jednotky	Stručný opis	Odporúčaná minimálna úroveň monitorovania	Súvisiaci hlavný ukazovateľ podľa prílohy IV k nariadeniu (ES) č. 1221/2009 (časť C bod 2)	Referenčné kritérium excelentnosti a súvisiaci najlepší postup environmentálneho manažérstva
		<p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ide o ukazovateľ súvisiaci s návrhom a koncepciou predaja, uplatniteľný na maloobchodných predajcov všetkých veľkostí a typov. — Pri určení predajnej plochy je možné použiť korekčné koeficienty (vo funkcii výšky a ďalších technických parametrov). „Predajnú plochu“ by mal určiť maloobchodný predajca. — Lúmeny na m² je dobrý technický ukazovateľ, ale ukazovateľ environmentálneho správania by sa mal merať vo W/m². — Môže sa líšiť v rámci predajne (podľa zón) a počas dňa (podľa obdobia). 			(Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.1.7.)
4. Monitorovanie energie	%	<p>Percentuálny podiel predajní monitorovaných v systéme energetického manažérstva.</p> <p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Monitorovanie by malo zahŕňať všetky predajne a najvýznamnejšie procesy. — Mali by sa poskytovať informácie o mechanizmoch stanovenia referenčných hodnôt v prípade, že sa uplatňujú. 	<p>Na predajňu (predajné miesto)</p> <p>Na proces</p>	Energetická účinnosť	<p>100 % monitorovaných predajní a procesov.</p> <p>Zavedené mechanizmy stanovenia referenčných hodnôt.</p> <p>(Pozri najlepšie postupy environmentálneho manažérstva: 3.1.5 a 3.1.8.)</p>
5. Percentuálny podiel únikov chladív	%	<p>Strata chladív v súvislosti s celkovým zaťažením inštalácie chladivami.</p> <p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Vhodné na chladenie potravín vo veľkých inštaláciách (centralizované systémy). 	<p>Na predajňu (predajné miesto), distribučné stredisko alebo iné a na úrovni organizácie (súhrnná hodnota)</p> <p>Na typ chladiva</p>	Emisie	<p>—</p> <p>(Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.1.6.)</p>

Ukazovateľ	Spoločné jednotky	Stručný opis	Odporúčaná minimálna úroveň monitorovania	Súvisiaci hlavný ukazovateľ podľa prílohy IV k nariadeniu (ES) č. 1221/2009 (časť C bod 2)	Referenčné kritérium excelentnosti a súvisiaci najlepší postup environmentálneho manažérstva
		<ul style="list-style-type: none"> — Odporúča sa vypočítať ho z ročných nákupov chladív. — Z hľadiska ochrany životného prostredia to nie je podstatné pre inštalácie využívajúce prírodné chladivá. 			
6. Percentuálny podiel predajní používajúcich prírodné chladivá	%	<p>Percentuálny podiel predajní používajúcich prírodné chladivá z celkového počtu predajní s chladiacimi skriňami.</p> <p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Vhodné pre maloobchodných predajcov potravín s chladiacimi skriňami. 	Úroveň organizácie	Emisie	Všeobecné používanie prírodných chladív. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.1.6.)

ENVIRONMENTÁLNE SPRÁVANIE V OBLASTI DODÁVATELSKÝCH REŤAZCOV

7. Systematická realizácia programov zlepšenia dodávateľského reťazca vo všetkých hlavných skupinách výrobkov	(áno/nie)	<p>Tento ukazovateľ uvádza, či sa systematicky zavádzajú programy zlepšenia dodávateľského reťazca pre hlavné skupiny výrobkov.</p> <p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Uplatňuje sa pri maloobchodných predajcoch všetkých veľkostí. — V prípade malých podnikov sa týka uplatnenia zeleného obstarávania a podpory spotreby šetrnej k životnému prostrediu. — V prípade veľkých maloobchodných predajcov, ktorí predávajú výrobky pod vlastnými značkami, je možná vyššia úroveň integrácie udržateľnosti dodávateľského reťazca do podnikovej stratégie. 	Úroveň organizácie, na dodávateľský reťazec výrobcov	Zlepšenie environmentálneho správania sa dodávateľského reťazca zahŕňa: energetickú účinnosť, materiálovú efektívnosť, vodu, odpad, biodiverzitu, emisie.	Systematické vykonávanie programov zlepšenia dodávateľského reťazca vo všetkých hlavných skupinách výrobkov. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.2.1.)
---	-----------	--	--	---	---

Ukazovateľ	Spoločné jednotky	Stručný opis	Odporúčaná minimálna úroveň monitorovania	Súvisiaci hlavný ukazovateľ podľa prílohy IV k nariadeniu (ES) č. 1221/2009 (časť C bod 2)	Referenčné kritérium excelentnosti a súvisiaci najlepší postup environmentálneho manažérstva
8. Vykonávanie systematického posúdenia (nezávislého alebo prostredníctvom konzorcia) dodávateľského reťazca hlavných výrobkov	(áno/nie)	<p>Tento ukazovateľ sa týka posúdenia vplyvu dodávateľského reťazca na životné prostredie, ako aj identifikácie efektívnych mechanizmov zlepšenia dodávateľských reťazcov výrobkov.</p> <p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ak sú k dispozícii údaje o environmentálnom zaťažení životného cyklu (CO₂ ekv., kg SO_x ekv., kg VOC ekv., kg 1,4-DCB ekv., kg Sb ekv., m³ voda, kg PO₄ ekv.), tlakoch na biodiverzitu, tlakoch na vodu špecifických pre dané miesto, vyjadrených na hmotnosť výrobku, alebo presnejšie na funkčnú jednotku, mohli by sa vykazovať pre posúdené výrobky. — Za hlavné výrobky by sa mali pokladať výrobky s vysokým objemom predaja a pri posúdení by sa mali uprednostniť. 	Úroveň organizácie, na dodávateľský reťazec výrobkov	Zlepšenie environmentálneho správania sa dodávateľského reťazca zahŕňa: energetickú účinnosť, materiálovú efektívnosť, vodu, odpad, biodiverzitu, emisie.	Vykonávanie systematického posúdenia (nezávislého alebo prostredníctvom konzorcia) dodávateľských reťazcov hlavných výrobkov (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.2.2.)
9. Miera zlepšenia výrobku	Percentuálny podiel predaja výrobkov certifikovaných na špecifikovanú úroveň environmentálneho správania	<p>Mali by sa zohľadniť nasledujúce miery.</p> <p>Percentuálny podiel predaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> — výrobky s environmentálnym certifikátom tretej strany, — výrobky vlastných značiek spĺňajúce environmentálne požiadavky vymedzené maloobchodným predajcom, — potravinárske výrobky certifikované ako ekologické, — bavlna certifikovaná ako ekologická, — nepotravinárske výrobky s ekologickými značkami. 	Úroveň organizácie, na dodávateľský reťazec výrobkov	Normy ochrany životného prostredia sa zameriavajú na: energetickú účinnosť, materiálovú efektívnosť, vodu, odpad, biodiverzitu, emisie.	<p>100 % certifikácia, v rámci skupiny výrobkov, podľa noriem ochrany životného prostredia tretej strany.</p> <p>100 % predaja pod vlastnou značkou, v rámci skupiny výrobkov, v súlade s normami ochrany životného prostredia stanovenými maloobchodným predajcom.</p> <p>10 % predaja v rámci skupín potravinových produktov certifikovaných ako ekologické.</p> <p>50 % predaja bavlny certifikovanej ako ekologická.</p>

Ukazovateľ	Spoločné jednotky	Stručný opis	Odporúčaná minimálna úroveň monitorovania	Súvisiaci hlavný ukazovateľ podľa prílohy IV k nariadeniu (ES) č. 1221/2009 (časť C bod 2)	Referenčné kritérium excelentnosti a súvisiaci najlepší postup environmentálneho manažérstva
					<p>10 % predaja v rámci skupiny nepotravinárskych výrobkov certifikovanej podľa úradných ekologických značiek (ISO, Typ I).</p> <p>(Pozri najlepšie postupy environmentálneho manažérstva: 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6 a 3.2.7.)</p>

ENVIRONMENTÁLNE SPRÁVANIE V OBLASTI DOPRAVY A LOGISTIKY

10. Spotreba špecifickej dopravnej energie	MJ/tkm	<p>Spotreba priamej palivovej energie na prepravený tonokilometer, pre celkovú prepravu a podľa spôsobu na porovnanie možností spôsobu prepravy.</p> <p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Na základe obsahu palivovej energie. — Pre elektrické napájanie, na základe primárnej energie pre tvorbu elektriny (napr. vynásobené 2,7). 	<p>Úroveň organizácie</p> <p>Na spôsob dopravy a hlavná trasa</p>	<p>Energetická účinnosť</p> <p>Materiálová efektívnosť</p>	<p>—</p> <p>(Pozri najlepšie postupy environmentálneho manažérstva: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6 a 3.3.7.)</p>
11. Špecifické dopravné emisie skleníkových plynov (na množstvo výrobkov a vzdialenosť)	kg CO ₂ ekv./tkm	<p>Umožňuje vyjadrenie environmentálnej efektívnosti prepravných operácií.</p> <p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Pre fosílna palivá – na základe emisií z priameho spaľovania plus emisií z nepriamej extrakcie a spracovania. — Pre elektrinu – na základe vnútroštátnych priemerných špecifických emisií skleníkových plynov pri výrobe elektriny. — Pre biopalivá – na základe posúdení životného cyklu emisií skleníkových plynov pre významné zdroje palív. 	<p>Úroveň organizácie</p> <p>Na spôsob dopravy a hlavná trasa</p> <p>Na typ paliva</p>	<p>Materiálová efektívnosť</p> <p>Emisie</p>	<p>—</p> <p>(Pozri najlepšie postupy environmentálneho manažérstva: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6 a 3.3.7.)</p>

Ukazovateľ	Spoločné jednotky	Stručný opis	Odporúčaná minimálna úroveň monitorovania	Súvisiaci hlavný ukazovateľ podľa prílohy IV k nariadeniu (ES) č. 1221/2009 (časť C bod 2)	Referenčné kritérium excelentnosti a súvisiaci najlepší postup environmentálneho manažérstva
12. Špecifické dopravné emisie skleníkových plynov (na množstvo výrobkov)	kg CO ₂ ekv./dodaných m ³ (alebo paliet) kg CO ₂ ekv./na tonu dodaných výrobkov	<p>Umožňuje vyjadrenie konečného environmentálneho vplyvu prepravných operácií.</p> <p>Tento ukazovateľ odráža vzdialenosť, na ktorú sa výrobky prepravujú. Ak sa výrobky obstarávajú miestne/regiónálne, má nižšiu hodnotu.</p> <p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Pre fosílna palivá – na základe emisií z priameho spaľovania plus emisií z nepriamej extrakcie a spracovania. — Pre elektrinu – na základe vnútroštátnych priemerných špecifických emisií skleníkových plynov pri výrobe elektriny. — Pre biopalivá – na základe posúdení životného cyklu emisií skleníkových plynov pre významné zdroje palív. 	<p>Úroveň organizácie</p> <p>Na spôsob dopravy a hlavnú trasu</p> <p>Na skupinu výrobkov</p>	<p>Materiálová efektívnosť</p> <p>Emisie</p>	<p>—</p> <p>(Pozri najlepšie postupy environmentálneho manažérstva: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6 a 3.3.7.)</p>
13. Percentuálny podiel vodnej/železničnej dopravy medzi priamymi dodávateľmi a distribučnými strediskami maloobchodných predajcov	%	<p>Týmto ukazovateľom sa vyjadruje podiel efektívnejších spôsobov dopravy na celkových dopravných činnostiach maloobchodného predajcu.</p> <p>Poznámky:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Percentuálny podiel dopravy podľa spôsobov možno vypočítať na základe tkm alebo predajnej hodnoty. — Maloobchodní predajcovia by mali rozlišovať medzi pozemnou (cesty, železnica, vnútrozemské vodné cesty) dopravou a zaoceánskou dopravou (námorná, letecká doprava). — Tento ukazovateľ sa uplatňuje pri výrobkoch obstarávaných na dlhšie vzdialenosti 	<p>Úroveň organizácie</p> <p>Na hlavnú trasu alebo prinajmenšom rozlíšenie medzi pozemnou a zaoceánskou dopravou</p>	<p>Energetická účinnosť</p> <p>Materiálová efektívnosť</p>	<p>Viac ako 50 % pozemnej dopravy medzi priamymi dodávateľmi a maloobchodnými distribučnými strediskami (tkm alebo predajná hodnota) sa realizuje po vnútrozemských vodných tokoch/po vnútrozemskej železnici (ak to umožňuje infraštruktúra).</p> <p>Viac než 99 % zámorskej dopravy (podľa predajnej hodnoty) sa realizuje loďami.</p> <p>(Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.3.4.)</p>

Ukazovateľ	Spoločné jednotky	Stručný opis	Odporúčaná minimálna úroveň monitorovania	Súvisiaci hlavný ukazovateľ podľa prílohy IV k nariadeniu (ES) č. 1221/2009 (časť C bod 2)	Referenčné kritérium excelentnosti a súvisiaci najlepší postup environmentálneho manažérstva
14. Systematická optimalizácia plánovania trás	(áno/nie)	Týmto ukazovateľom sa vyjadruje, či maloobchodný predajca zaviedol systematickú optimalizáciu svojich distribučných sietí prostredníctvom zavedenia strategických uzlových miest, konsolidovaných platforiem a priameho smerovania trás. Zahŕňa prepravu odpadu a dodávok od dodávateľov na spätočnej ceste nákladných vozidiel zásobujúcich predajne, využívanie telematiky a predĺženie lehôt dodávok.	Úroveň organizácie	Energetická účinnosť Materiálová efektívnosť	Systematická optimalizácia plánovania trás. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.3.5 a 3.3.6.)
15. Percentuálny podiel vozidiel, ktoré spĺňajú normy EURO V	%	Poznámky: — Uplatňuje sa pri veľkých maloobchodných predajcoch s vnútropodnikovými dopravnými a logistickými službami a dopravcoch tretích strán. — Podľa možností by sa mala monitorovať aj palivová hospodárnosť (l/100 km).	Úroveň organizácie	Emisie	100 % nákladných vozidiel je v súlade s normami EURO V. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.3.7.)

NAKLADANIE S ODPADOM

16. Vznik odpadu	kg/rok ton/rok kg/m ² na rok	Hmotnosť vzniknutého odpadu za rok. Poznámky: — Môže byť vyjadrené na jednotku predajnej plochy. — Malo by sa monitorovať samostatne pre rôzne typy odpadu.	Úroveň organizácie Na druh odpadu: napr. potravinový odpad, plasty, papier a kartón, drevo, kov, nebezpečné materiály atď. Na konečný cieľ: opätovné použitie, externá recyklácia, fermentácia, darovanie atď.	Odpad	— (Pozri najlepšie postupy environmentálneho manažérstva: 3.4.1 a 3.4.2.)
------------------	---	--	--	-------	--

Ukazovateľ	Spoločné jednotky	Stručný opis	Odporúčaná minimálna úroveň monitorovania	Súvisiaci hlavný ukazovateľ podľa prílohy IV k nariadeniu (ES) č. 1221/2009 (časť C bod 2)	Referenčné kritérium excelentnosti a súvisiaci najlepší postup environmentálneho manažérstva
17. Percentuálny podiel potravinového odpadu odoslaného na skládky alebo na spálenie.	%	Percentuálny podiel potravinového odpadu, ktorý sa neposiela na zhodnotenie (napr. fermentáciu) z celkového objemu vzniknutého potravinového odpadu.	Úroveň organizácie	Odpad	0 % potravinového odpadu odoslaného na skládku alebo na spálenie. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.4.1.)
18. Miera recyklácie druhotných obalov	%	Hmotnosť recyklovaných materiálov rozdelená podľa celkového množstva odpadu. Poznámky: — Niektorí maloobchodní predajcovia zahŕňajú množstvo opätovne použitého materiálu. Uvedenú skutočnosť treba pri vykazovaní tohto ukazovateľa jasne uviesť.	Úroveň organizácie	Materiálová efektívnosť Odpad	V predajni je integrovaný systém nakladania s odpadom a jeho cieľom je recyklovať alebo opätovne používať 100 % druhotných obalov. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.4.2.)
19. Miera návratnosti obalov a použitých výrobkov	%	Miera, do akej zákazníci vracajú obaly výrobkov, napríklad plastové fľaše, ako aj použité výrobky, napríklad batérie a elektronické zariadenia, z celkového objemu predaja uvedených výrobkov. Poznámky: — Pre systémy zálohovania PE a PET fliaš by sa miera spätného odberu mala merať podľa počtu predaných vratných fliaš.	Na druh vratných obalov/výrobkov	Materiálová efektívnosť Odpad	Spotrebiteľ vráti 80 % bez zálohy. Spotrebiteľ vráti 95 % so zálohou. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.4.3.)
SPOTREBA MATERIÁLOV OKREM CHLADÍV					
20. Certifikovaný alebo recyklovaný papier pre komerčné publikácie	%	Percentuálny podiel certifikovaného papiera (napr. FSC) alebo recyklovaného papiera použitého pre komerčné publikácie	—	Materiálová efektívnosť Odpad	100 % certifikovaného alebo recyklovaného papiera. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.5.)

Ukazovateľ	Spoločné jednotky	Stručný opis	Odporúčaná minimálna úroveň monitorovania	Súvisiaci hlavný ukazovateľ podľa prílohy IV k nariadeniu (ES) č. 1221/2009 (časť C bod 2)	Referenčné kritérium excelentnosti a súvisiaci najlepší postup environmentálneho manažérstva
NAKLADANIE S VODOU					
21. Predajne so zachytávaním dažďovej vody	%	Percentuálny podiel predajní so systémom zachytávania dažďovej vody alebo jej vsakovanie na mieste	—	Voda	Zachytávanie dažďovej vody a/alebo jej vsakovanie na mieste je integrované do systému nakladania s vodou. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.6.)
SPRÁVANIE SA SPOTREBITEĽOV					
22. Počet tašiek	#	Počet tašiek, ktoré boli vydané alebo predané pri pokladniciach. Poznámky: — Mal by sa kontrolovať počet bezplatne vydaných jednorazových plastových tašiek, ako aj počet predaných tašiek a tašiek vydaných na propagačné účely alebo počet predaných opakovane použiteľných plastových tašiek. — Môže sa vykazovať na zákazníka alebo na 1 000 zákazníkov, príp. na jednotku obratu.	Bezplatné jednorazové plastové tašky, bezplatné jednorazové biologicky rozložiteľné plastové tašky, predané jednorazové plastové tašky, predané opakovane použiteľné plastové tašky	Materiálová efektívnosť Odpady	Nulové množstvo jednorazových tašiek k dispozícii pri pokladniciach. (Pozri najlepší postup environmentálneho manažérstva: 3.7.)